

فصلنامه تخصصی سازمان
نظام مهندسی ساختمان
استان تهران

شماره بیست و هشتم | تابستان ۹۸ | بهاد ۲۰۰۰ تومان

KWC

FAUCETS

کی دلیو سی

SWISS TECHNOLOGY

فروشگاه سینا

سمنان - بلوار قائم تلفن: ۰۲۳ ۳۳۲۲۶۲۴۶

WWW.KWCIRAN.COM

دلــــــــــــم
ز هـــــــــر چه
به غیر از تو بود خالی ماند
در ایـــــــــن
ســـــــــرا توبه مان
ای که مانند گار تویی...

سیمین بهبهانی

شناختنامه

صاحب امتیاز: سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان سمنان

مدیر مسئول: علیا شریعتی
سر دبیر: فریبرز یداله‌ی
مدیر اجرایی: نیما تشریفی

شورای سیاست گذاری: محمود اسکندری،
فضل الله اعدل، حمید بیرقی، مهدی حکیمی،
مهدی دربیان، محمدرضا صائبی، محسن
قدس، محمدرضا مهرعلی، فرید همتی

هیات تحریریه: محسن قدس، فریبرز یداله‌ی،
حمید بیرقی، نیما تشریفی، حامد ملک علائی،
مهدی دلرایی، احسان حسین کلات جاری،
علیا شریعتی

همکاران این شماره: نادر رهبر، حسین مرادی نسبه
سهیلا گل هاشم

ویراستار: مهناز اکبری

گرافیک و صفحه آرایی: احمد احسان
چاپ: رنگین گستر (بیطرفان)

آدرس: سمنان، بلوار معلم شرقی، نرسیده
به میدان مطهری، سازمان نظام مهندسی
ساختمان استان سمنان

تلفن: ۰۲۳-۳۳۳۳۸۹۲۰-۲۱

ایمیل: Sara.semnaneng@gmail.com

آگهی های چاپ شده در نشریه به منزله تایید سازمان
نظام مهندسی ساختمان استان سمنان نمی باشد آراء و
عقاید مطرح شده در مقالات الزاماً دیدگاه فصلنامه نیست.

نقل مطالب نشریه با ذکر ماخذ آزاد است.

فصلنامه از نویسندگان و محققان مقاله می پذیرد.
فصلنامه در کوتاه کردن و ویرایش مطالب آزاد است.
اصل مقاله ارسالی برگشت داده نمی شود.

سازمان نظام مهندسی ساختمان و نشریه سرا
با نهایت تأسف در گذشت جناب آقای مهندس
محمدرضا توآئی را به جامعه مهندسان و
خانواده محترم ایشان تسلیت عرض می نمایم.

فهرست مطالب این شماره:

۳۳ آغازنامه

سخن مدیر مسئول	۰۴
سخن سر دبیر	۰۵
مصاحبه	۰۶

۹۹ رویدادها

انجیل	۱۰
گزارش	۱۳
لرکان قفونی سازمان	۱۸

۱۹ نشست تخصصی

احیای هویت شهرسازی بالاباغ ضولطاسیما و منظر شهری	۲۰
---	----

۲۵ مقالات

وقوع مفصل پلاستیک در ترازهای بالای سازه هسته یا دیوار بتن مسلح	۲۶
بررسی سیما و منظر شهرهای امروزی (نمونه موری شهر سمنان)	۲۷
مروری بر مبحث کنترل های هندسی، رقومی و تهیه نقشه های چون ساخت	۲۸

روی جلد:
تکیه ناسار، بازار سمنان
[عکاس: یعقوب پازوکی]

۲۹ آموزش

سیستم زمین در ساختمان‌ها سمنان، شهر میادین، ضرورت تغییر	۳۰
نگرش های ترافیکی رعایت نکات مهم در اجرای تأسیسات	۳۲
مکانیکی	۳۴
سیستم های مقاومت بتن آرمه	۳۶
اینجا قانون حاکم است	۳۸
تخلقات حادثه آفرین در قاب تصویر	۴۲
دوره و سمینارهای برگزار شده در شش ماهه نخست سال ۹۸	۴۴

۴۵ کتیبه

معماری دیروز	۴۶
یار مهربان	۴۸
لز ایده تا عمل	۴۹
آیندسازان فردا	۵۰

ضرورت توجه به اخلاق حرفه‌ای در جامعه مهندسی

● علیا شریعتی

مدیرمسئول

در دنیای امروز که مدرنیته بر زندگی ما سایه افکنده است، با وجود تمامی پیشرفت‌های تکنولوژی و ایجاد آسایش بیشتر، زندگی به سمت امنیت کمتر در حال حرکت است. مخاطرات طبیعی، آلودگی آب، خاک و هوا، کاهش روزافزون منابع تجدیدناپذیر انرژی، انقراض حیوانات و گونه‌های گیاهی، بخش کوچکی از نگرانی‌های بشری باشد. ساختمان‌سازی نیز به عنوان یکی از بزرگترین دست‌آوردهای بشر در طول تاریخ، در تغییر بستر طبیعت نقش به‌سزایی ایفا نموده است. در این زمینه مهندسان مرتبط با ساخت‌وساز می‌توانند با بهره‌گیری از دانش و خلاقیت خود، مسایل مختلف را حل نموده و آسایش و رفاه را برای جامعه به ارمغان آورند. در حالی که عدم پایبندی آنان به اصول اخلاقی نیز می‌تواند خسارات جبران‌ناپذیری به همراه داشته باشد.

با حضور مهندسان و با ایجاد ارگان‌های مهندسی، موضوعات مهمی مانند حفظ محیط زیست و بهبود کیفیت زندگی مورد توجه قرار گرفته است. تخصصی‌تر شدن امور مهندسی، سبب نوآوری در خلق روش‌های جدید و موجب افزایش سطح رفاه مردم گردیده است و متخصصان امر بیش از گذشته برای بالابردن سطح توسعه پایدار در زمینه‌های مختلف زندگی بشر تلاش کرده‌اند.

از طرفی دیگر منافع مالی و شهرت‌طلبی، وجدان برخی از انسان‌ها را به خواب غفلت فرو برده و فضای رقابتی ناعادلانه‌ای به وجود آورده است. افزایش جمعیت جامعه تحصیل کرده مهندسی این فضای رقابتی را تشدید و فرصت‌طلبان، اهداف متعالی را از یاد برده و فضای مهندسی را آلوده به منافع‌طلبی شخصی نموده‌اند.

لذا تهیه نظام‌نامه‌ها یا منشورهای اخلاقی در هر ارگانی، می‌تواند راهکارهای علمی و عملی ترویج اخلاق حرفه‌ای را پایه‌ریزی نمایند. تهیه نظام‌نامه پس از طی فرآیند گفت‌وگو و مشارکت میان کلیه اعضا و کارکنان قابلیت بهره‌برداری بیشتری خواهد داشت. در این میان پیرو ابلاغیه هیات محترم وزیران، موضوع اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، نظام‌نامه «اصول اخلاق حرفه‌ای» که همه اشخاص در ارایه خدمات مهندسی خود ملزم به رعایت و لحاظ

کردن آن هستند، مصوب و ابلاغ گردید. در این نظام‌نامه که به امضای وزیر راه و شهرسازی رسیده است تعاریف و اصطلاحات به کار رفته در نظام‌نامه در سه عنوان کلی اصول اخلاق حرفه‌ای در ۵ بند، رفتار حرفه‌ای و عرف‌پذیرفته شده مهندسی به شرح ذیل بیان شده است:

۱. رجحان منافع عمومی، حفظ محیط زیست، میراث فرهنگی و رعایت قانون بر منافع شخصی خود و صاحبان کار به هنگام تعارض منافع.

۲. انجام خدمات مهندسی به نحو حرفه‌ای و همراه با مراقبت و خودداری از اقدامی که با حقوق جمع، صاحبان کار و اشخاص ثالث مغایرت داشته باشد.

۳. رفتار شرافتمندانه، مسئولانه، توأم با امانتداری، رازداری، انصاف و حسن نیت و منطبق بر دانش حرفه‌ای در عرضه خدمات مهندسی در برابر صاحبان کار و خودداری از هر اقدامی که با منافع قانونی صاحبان کار مغایرت داشته باشد.

۴. احتراز از رفتاری که موجب لطمه به همکاران، سلب اعتبار اجتماعی یا وهن صاحبان حرفه مهندسی باشد.

۵. اجتناب از تکفل هم‌زمان اموری که زمینه و موجبات نمایندگی یا قبول منافع متعارض را فراهم آورد.

با دقت در متن این نظام‌نامه و مقایسه وضع موجود با شرایط آرمانی، درمی‌یابیم که جامعه مهندسی کشور ما نیز همان اندازه که به ساختار و برنامه‌ریزی بلندمدت و مدیران دلسوز نیاز دارد، به مهندسان اخلاق‌گرا و متعهد نیازمند است؛ مهندسانی که بدنه جامعه خلاق کشور را تشکیل می‌دهند و از بی‌اخلاقی‌ها و کج‌اندیشی‌ها دور می‌باشند.

سرای تازه‌های در راه است...

فریبرز یداللهی

سردبیر

با نام یزدان، با خشت جان
یک به یک بر فرازیم
این سرا را

فصلنامه سرا که پانزدهمین سال بالندگی خود را می‌گذراند، هر بار، چند صباحی چون مه به مُحاق رفته و دوباره چون عید نو، وزین‌تر از پیش به میان آمده است. امروز نیز به همت تمامی آنان که به این سرای امید دل بسته‌اند، پس از سه سال، دگر بار بر سپهر سازمان درخشیدن گرفته و به محضر اصحاب فن آمده است. بدین سبب دست یاری به سوی تمامی صاحب‌نظران دراز کرده‌ایم تا در تبیین و تحقق آرمان‌های سازمان نظام مهندسی ساختمان بکوشیم و آموخته‌ها را با هم به اشتراک گذاریم که زکات علم ترویج آن است.

«ده زکات روی خوب ای خوبرو»
برخود لازم می‌دانم به نیابت از دست‌اندرکاران نشریه، از زحمات ستاد فرهیخته جناب آقای دکتر وحیدرضا کلات‌جاری،

نشسته باشند، وحدت و انسجامی که مُنتج از تداوم فرهنگی هزاران ساله است را نمایان سازند. در این تداوم فرهنگی کالبد شهر می‌تواند مفاهیم و ارزش‌های تجسم یافته را در مرحله‌ای والاتر از زینت ظاهر نمایان سازد و معانی را در چشم اصحاب معرفت تداعی نماید. لذا امید است تا به همت مهندسان، چهره شهر، شاهد مقصود به صورت و معانی توان‌آراسته گردد تا همه سرخوش از تناسب و اعتدال، دست افشان و غزل‌خوان، نظر بر منظر اندازیم.

سردبیر پیشین و همه عزیزان و همراهان سرا
تشکر نمایم

در این شماره، در کنار مقالات تخصصی، گزارش و آموزش، نشست ویژه‌ای در خصوص ضوابط ابلاغی سیما و منظر شهری در سمنان خواهیم داشت تا به هویت کالبدی شهر بیندیشیم و بغض شهر را دریابیم که به دست هر سازنده‌ای، رخساره‌اش، خراشیده شده است. بدانیم که شهر از مجموع بناها تشکیل یافته و چه خوش است که هر کدام به نکویی و مناسب

تسهیل امور مهندسان یکی از مهم ترین اهداف سازمان

● گفتگو با محسن قدسی

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان

که ممکن است منجر به کم توجهی به مطالبات این رشته‌ها گردد، هیات مدیره برای این امر چه اقداماتی انجام داده است؟

در حال حاضر هیات مدیره سازمان متشکل از ۹ عضو در ۴ رشته اصلی عمران، معماری، برق و نقشه‌برداری می‌باشد و متأسفانه در رشته‌های مکانیک، شهرسازی و ترافیک فاقد نماینده می‌باشد لذا با تشکیل کمیسیون‌های تخصصی هر رشته، سعی در ایجاد ارتباط نزدیکتر با نمایندگان این رشته‌ها و اعضای هیات مدیره شده است. همچنین مقرر گردیده در صورت نیاز از نمایندگان این کمیسیون‌ها در هیات مدیره سازمان به عنوان مشاور استفاده گردد.

● متأسفانه امروز شاهد آن هستیم که عضویت در سازمان و فعالیت مهندسی به عنوان شغل تمام وقت و درآمد اصلی اعضا، مطرح نمی‌باشد، برای رفع این مشکل چه باید کرد؟ آیا سازمان در فکر ایجاد بسترهای جدید کاری می‌باشد؟

بر اساس تعریف قانونی، شاغل تمام وقت شخصی است که در بخش‌های دولتی، خصوصی یا موسسات و نهادهای عمومی به لحاظ اشتغال به کار دیگری غیر از مشاغل مربوط به شیوه‌نامه مبحث دوم مقررات ملی ساختمان از سوی کارفرما بیمه شده باشد، همچنین در مبحث دوم مقررات ملی ساختمان برای مهندسان ناظری که شاغل تمام وقت نمی‌باشند تبصره‌ای دیده شده است که طبق آن ظرفیت اشتغال و تعداد کار ناظران حقیقی که خارج از کارهای ساختمانی مربوط به این مجموعه شاغل تمام وقت نباشند و تعهد نمایند در طول مدت یک سال آینده شغل تمام وقت دیگری را تقبل نکنند و مراتب مورد تایید هیات مدیره سازمان استان باشد، حداکثر تا ۵۰٪ ظرفیت اشتغال آن‌ها، بنا به

■ با سلام و سپاس از وقتی که در اختیار ما قرار داده‌اید، نخست با توجه به روی کار آمدن هیات مدیره محترم دوره هشتم، خواهشمند است مختصر توضیحاتی در خصوص این هیات مدیره، عملکرد و اهدافشان بیان بفرمایید.

ضمن عرض سلام خدمت شما و خوانندگان محترم فصلنامه سرا، همانطور که خوانندگان مستحضر می‌باشند هیات مدیره هشتم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان در آبان ماه سال ۹۷ و در شرایطی شروع به کار نمودند که متأسفانه با توجه به شیوه‌نامه ابلاغی مورخ ۹۶/۱۲/۲۳، وزیر سابق راه و شهرسازی، سازمان از بسیاری منابع درآمدی خود محروم شده بود و به تبع آن بسیاری از وظایف سازمان قابل انجام نبود. با وجود گذشت سه فصل از سال، بودجه سال ۹۷ مصوب نشده بود و حتی چالش‌های جدی پیش رو، حیات سازمان را تهدید می‌کرد. البته با همکاری همه مهندسان عزیز و کارکنان محترم، بحران موجود پشت سر گذاشته شد و خوشبختانه با اصلاحیه شیوه‌نامه وزیر راه و شهرسازی در مورخ ۹۸/۰۲/۱۱ و بازگشت ارجاع کار، به مرور زمان، شرایط به روال عادی خود بازگشت و فضای مناسبی برای ارابه و پیگیری برنامه‌ها فراهم شد. بر این اساس هیات مدیره محترم سازمان برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت خود را در چند دسته شامل برنامه‌های درون سازمانی، استفاده از تجربیات و پیشنهادات اعضا، آموزش، موارد فنی و اجرایی، رفاهی و ارتباطات برون سازمانی ارائه نمودند که امیدواریم در ادامه دوره به تمامی آنها جامه عمل بپوشانند. در حال حاضر هیات مدیره سازمان با تشکیل ۶۴ جلسه (تاکنون) مصوبه به کار خود ادامه می‌دهد.

■ با توجه به عدم حضور نمایندگان برخی از رشته‌ها

مرتبط با این موضوع متاسفانه در استان ما علی‌رغم پیگیری‌های متعدد انجام گرفته در سال‌های متوالی اجرای این بخش از قانون مستمراً انجام نشده است.

هیات مدیره دوره هشتم با رویکرد الزام موارد قانونی، علی‌الخصوص در بخش مجریان ذیصلاح اقدام به تشکیل کمیته مجری ذیصلاح نموده که تاکنون ۱۵ جلسه در راستای بررسی و برنامه‌ریزی موارد مرتبط با اجرای این بخش از قانون که مغفول مانده تشکیل داده است. این کمیته با برگزاری جلسات منظم و استفاده از تجارب مهندسان پیشکسوت و صاحب‌نظران در این بخش به توفیقات مناسبی دست پیدا کرده است.

این کمیته ضمن احصا و بررسی موانع موجود، برنامه‌ریزی‌های مناسبی را جهت الزام مجریان ذیصلاح، انجام داده و نسبت به قراردادهای لازم اقدام نموده است. امید است با تمهیدات اندیشیده شده و همراهی سایر ارگان‌های مرتبط این بخش از ارائه خدمات مهندسی توسط مهندسان صاحب صلاحیت نیز بهره‌مند گردیم و مجری ذیصلاح به عنوان حلقه‌ی مفقوده‌ی ارائه خدمات مهندسی مناسب به‌منظور افزایش کیفیت ساخت و همچنین از افزایش طول عمر مفید ساختمان وارد عرصه ارائه خدمات گردد.

■ یکی از مواردی که مهندسان طی سال‌های گذشته با آن دست‌به‌گریبان بوده‌اند، ضعف در حمایت‌های حقوقی از اعضا در پرونده‌های قضایی بوده است. سازمان چه برنامه‌ای برای حمایت از اعضای خود در این زمینه دارد؟

در حال حاضر نخستین کمیته حقوقی سازمان که متشکل از مهندسان و حقوقدانان می‌باشد، تشکیل یافته که یکی از وظایفش مشاوره و راهنمایی اعضای سازمان در خصوص پرونده‌های قضایی می‌باشد. با اطلاع‌رسانی‌های مناسبی که صورت پذیرفته است اعضای محترم می‌توانند با مطرح نمودن سوالات خود، پاسخ‌های مناسب را از کمیته حقوقی سازمان مطالبه نمایند.

■ سیاست‌های سازمان در رابطه با تسهیل صدور و تمدید پروانه و سایر اقدامات تسهیل‌گر برای اعضا و سازندگان ساختمان چیست؟

در حال حاضر سازمان با بررسی تمام زیرساخت‌ها و امکانات در برنامه‌های بلندمدت خود بروزرسانی سامانه‌های

نظام مهندسی با ایجاد بسترهای لازم در راه تحت پوشش قراردادادن کلیه این خدمات برای اشتغال‌زایی اعضای خود برنامه‌های بلندمدتی را پیش رو خواهد داشت.

قابل ذکر است، یکی از اهداف هیات مدیره هشتم این است که با تشکیل کمیته مجریان به‌عنوان نخستین کمیته فعال سازمان، پس از بررسی‌های لازم، تهیه قراردادها، آموزش‌های لازم و ایجاد زیرساخت‌های مناسب، لزوم اجرای مجری ذیصلاح در ساختمان‌ها را بررسی و اجرایی نماید.

■ در خصوص مجری ذیصلاح مواردی را بیان فرمودید، با توجه به رویکرد جدید سازمان که اجرایی نمودن مجری می‌باشد، دلایل لزوم و مشکلات این بخش را در چه می‌بینید؟

موضوع مجری ذیصلاح یا سازندگان مسکن و ساختمان جزو الزامات قانونی بوده و طبق ماده ۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مستلزم اخذ پروانه اشتغال از اداره راه و شهرسازی می‌باشند. ضمناً براساس ماده ۳۰ قانون، شهرداری‌ها و مراجع صدور پروانه ساختمان موظف به استفاده از افراد ذیصلاح در حوزه طراحی، نظارت و اجرا می‌باشند. با توجه به عدم همکاری سایر ارگان‌های

پیشنهاد هیات مدیره سازمان افزایش می‌یابد. لیکن تأیید این مورد نیازمند تشکیل و تأیید هیات چهار نفره استان سمنان می‌باشد. در سال ۹۷ با درخواست مهندسان، بررسی‌های لازم و درخواست هیات مدیره، هیات چهار نفره استان سمنان، با افزایش ۲۰٪ موافقت نمود. امسال نیز سعی بر آن است که با پیگیری‌های بیشتر با ۵۰٪ افزایش موافقت به‌عمل‌آید.

همچنین سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان، با بررسی‌های لازم مقوله اشتغال‌زایی برای اعضای خود را اولویت اصلی قرار داده است. همان‌طور که می‌دانید طبق قانون کنترل ساختمان، شهرداری‌ها و مراجع صدور پروانه ساختمانی، پروانه‌های شهرک‌سازی و شهرسازی و سایر مجوزهای شروع عملیات ساختمان و کنترل و نظارت بر این گونه طرح‌ها در مناطق و شهرهای مشمول برای صدور پروانه و سایر مجوزها تنها نقشه‌هایی را خواهند پذیرفت که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال به کار و در حدود صلاحیت مربوط امضا شده باشد. برای انجام فعالیت‌های کنترل و نظارت از خدمات این اشخاص در حدود صلاحیت مربوط استفاده نمایند. لذا سازمان

جامع خدمات مهندسی را در اولویت قرار داده است. امکانات به صورت کارتابل‌های مجزا که مهندسان با ورود به آن نه تنها جایگاه خود در صف ارجاع کار را بررسی، بلکه بتوانند گزارشات مرحله‌ای و تخلفات خود را ثبت و پیگیری نمایند. همچنین ایجاد سامانه‌های رفاهی، کنترل نقشه، گاز و غیره در دستور کار آینده این برنامه‌ها، بررسی و اجرایی خواهد شد.

■ **مجموعه نظام مهندسی استان در راستای توسعه مفهوم اتاق شیشه‌ای چه گام‌هایی برداشته است؟**

اینجانب به نمایندگی از هیات مدیره دوره هشتم سازمان اعلام می‌نمایم که هیات مدیره در صدد شفاف‌سازی تمامی موارد برای از بین رفتن ابهامات و ایجاد حس اعتماد متقابل میان سازمان و اعضا خواهد بود. کما اینکه اهم مصوبات هیات مدیره به‌طور مرتب اطلاع‌رسانی می‌شود. در ضمن در حال حاضر با عنایت به ابلاغ شیوه نامه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات همه ارگان‌ها و سازمان‌ها، سازمان نظام مهندسی ساختمان نیز تمامی موارد را به صورت شفاف اطلاع‌رسانی خواهد نمود.

■ **برنامه ششما برای ارتقای توان فنی-اجرایی مهندسان استان در حوزه‌های طراحی، نظارت و اجرا چیست؟**

همان‌طور که می‌دانید یکی از وظایف اصلی سازمان، آموزش متخصصان امر ساخت‌وساز می‌باشد. سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان نیز در راستای این مهم گام‌های عمده‌ای برداشته است. یکی از موارد قابل ملاحظه، تشکیل کمیته ترویج و آموزش در چند سال اخیر می‌باشد. امسال نیز کمیته آموزش به‌صورت فعال کار خود را شروع نموده است. باید یادآور شوم که آیین‌نامه آموزش از سال ۹۷ اصلاح گردیده و از این پس دوره‌های آموزشی به‌صورت تئوری و عملی اجرایی خواهد شد. از برنامه‌های این کمیته می‌توان به برگزاری دوره‌های آموزشی مهارت محور و عملی، برگزاری دوره‌های کارآموزی مهندسان جلدالورود با صلاحیت نظارت ساختمان تحت نظر کمیته‌های نظارت شهرستانی و با صلاحیت طراحی تحت نظر واحدهای کنترل نقشه، دوره‌های بازآموزی، آشنایی با علوم روز و تکنولوژی‌های جدید و نرم‌افزارها، ایجاد آموزش‌های آزاد و انجام مصاحبه حضوری برای گروه سنی بالای ۷۰ سال طبق آیین‌نامه اشاره نمود.

همچنین با تشکیل کمیته‌ها و کمیسیون‌های فعال سازمان ارتباط متقابل میان سازمان و اعضا بیشتر شده است، مشکلات سریع‌تر بیان، بررسی و چاره‌اندیشی می‌گردد. همچنین فصلنامه سرا نیز به‌عنوان مرجع اطلاع‌رسانی و آموزشی سازمان مجدداً تهیه و توزیع گردیده و کلیه‌ی راه‌های ارتباطی سازمان برای پاسخگویی به سوالات و دغدغه‌های اعضا باز می‌باشد.

■ **در خصوص راه‌های ارتباطی میان اعضا و سازمان، اطلاعاتی را در اختیار ما قرار دهید؟**

در حال حاضر سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان با خطوط ارتباطی تلفنی، سیستم پیامکی دو طرفه، شبکه‌های مجازی فعال، سایت، دبیرخانه سازمان و دبیرخانه فصلنامه سرا جوابگوی اعضا خواهد بود.

همچنین تشکیل کمیته پیشنهادت سازمان، بسترهای مناسب برای

جذب و دریافت پیشنهادات مناسب و مفید اعضا و مرتبطان صنعت ساختمان را فراهم نموده است.

■ **ضمن تشکر از صبر و حوصله‌ای که در پاسخگویی به سوالات به خرج دادید به‌عنوان سوال پایانی، نقش و جایگاه رشته‌های ۷ گانه را در ارتقای سطح کیفی ساخت‌وساز چگونه ارزیابی می‌نمایید؟**

همان‌طور که می‌دانیم تبلور مهندسی ساخت و ساز در هر زمینه صرفاً با هماهنگی، هم‌آوایی و هم‌گرایی تخصص‌ها در کنار هم و برای یک هدف مشخص صورت می‌گیرد. در حقیقت به نص صریح ماده یک قانون، نظام مهندسی و کنترل ساختمان مجموعه‌ای از تشکلهای حرفه‌ای است. لذا چنانچه هفت تخصص اصلی و سایر تخصص‌های مرتبط در کنار هم نباشند، هم‌گرایی، هم‌آوایی و هماهنگی برای تولید ساختمان مورد انتظار را نداشته باشند و خود نیز به ارتقای علمی و به‌روزرسانی تخصصی نپردازند، آنچه بروز خواهد داد نتیجه‌ای غیر حرفه‌ای خواهد داشت.

به تخصصی عمران و سازه که بیانیدیم، می‌بینیم به تنهایی نمی‌تواند ساختمانی تولید نماید که زبان‌گویای مهندسی در زمینه‌های معماری، شهرسازی، نقشه‌برداری و تاسیسات باشد. تخصص معماری، به تنهایی پاگذار در حوزه تولید ساختمان است که موجب ساختمان‌سازی ساختمان‌های دارای نقص خواهد شد و به همین ترتیب تاسیسات به تنهایی تخصصی نیست که بتواند عناصر و اجزای ساختمان را در یک منظره زیبا که آسایش بهره‌وری و صرفه اقتصادی را به منصفه ظهور برساند. بی‌شک این تخصص‌ها هنگامی که کنار هم باشند و همدیگر را یاری رسانند، هر کدام مسئولیت مرتبط با خود را بپذیرند و به دقت اجرا نمایند، نتیجه کاملاً حرفه‌ای در بر خواهند داشت. مسلماً تمام خوانندگان محترم تأیید می‌نمایند که تخصص و علم نقشه‌برداری به‌عنوان یکی از رشته‌های هفتگانه موضوع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، مباحث و مطالب پایه بسیاری دارد که با رعایت آن و بهره‌مندی از این تخصص ساخت‌وساز، شکل و ساختار منظم‌تر، بادوام‌تر و باصرفه‌تری به خود خواهد گرفت.

لذا اگر امروز شاهد ساختمان‌های عمومی با عمر کم، کیفیت پایین، بدون ضابطه، بی‌توجه به حقوق بهره‌بردار، پرمصرف و پرخطر هستیم، می‌توان گفت که عدم توجه به حضور تمامی تخصص‌های ساخت‌وساز آن دلیل بروز اینگونه تولید می‌باشد.

بر پایه‌ی همین نگرش است که باید از تمامی حرفه‌های حوزه ساختمان بهره‌مندی حاصل گردد. اگر دست در دست هم دهیم، پای از گلیم تخصصی خود فراتر نگذاریم، سایر تخصص‌ها را برای آینده ساختمان و سازمان نظام مهندسی، مفید قلمداد نماییم تا با اندیشه والا و برگرفته از خرد تخصصی، جامعه ایمن و مکانی پرآسایش فراهم سازیم، کاری بس پُربها و مفید انجام شده است.

در پایان، ضمن تشکر از خوانندگان محترم، امیدواریم با ایجاد تعامل میان اعضای محترم و سازمان، با افزایش حس همدلی و حمایت‌های بیشتر، شاهد رشد و موفقیت روزافزون سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان باشیم. همانا رشد سازمان موجب رشد و اعتلای اعضا و صنعت ساختمان و ارتقای جایگاه مهندسی و پیشرفت کشور عزیزمان ایران خواهد شد.

رویدادها

دیدار اعضای هیات مدیره دوره هشتم با شهرداران
سمنان، شاهرود و مهدیشهر

برگزاری مجمع عمومی عادی سازمان با تصویب تراز
سال ۹۷ و بودجه سال ۹۸

سامانه نظارت عالییه مقررات سیستم‌های جامع مدیریت، بازدیدهای موضوع ماده ۳۵ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان راه‌اندازی شد

به گزارش خبرنگار سرا و به نقل از پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، سامانه نظارت عالییه مقررات سیستم‌های جامع مدیریت، بازدیدهای موضوع ماده ۳۵ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان با حضور وزیر راه و شهرسازی راه‌اندازی گردید.

به گفته مانی‌فر، مدیرکل دفتر مقررات ملی و کنترل ساختمان، وظیفه کمیته نظارت عالییه، نظارت بر ساخت و سازها به استناد قانون نظام مهندسی و بر عهده وزارت راه و شهرسازی می‌باشد. برای آنکه این نظارت بهتر اعمال و نتایج مثبت، ضبط و تجزیه و تحلیل شوند سامانه‌ای با همکاری استان‌ها راه‌اندازی شده است.

وی همچنین افزود، هم‌اکنون مباحث ۲۲ گانه مقررات ملی ساختمان در این سامانه ضبط و چک‌لیست‌هایی بر مبنای مقررات ملی پیش‌بینی شده تا ناظران عالییه در استان‌ها بر اساس آن نظارت را انجام نمایند.

نظر به افتتاح این سامانه به آدرس <https://snam.mrud.ir> از این پس ثبت تمامی شکایات‌های مردمی، پیگیری و ارسال مدارک ساختمانی از طریق این سامانه انجام خواهد شد.

صورت پذیرفت، تعدادی از اعضای هیات مدیره نظام مهندسی ساختمان استان سمنان با دکتر سید محمد ناظم رضوی، شهردار سمنان، مهندس محسن احمدی شهردار شاهرود و دکتر محسن حاجی‌بگلو، شهردار مهدیشهر به بحث و گفتگو نشستند.

در این جلسات، هیات مدیره سازمان ضمن ابراز خرسندی از تشکیل چنین جلساتی، ارتباط متقابل سازمان نظام مهندسی ساختمان با ارگان‌های مرتبط به‌خصوص شهرداری را در صنعت ساختمان مفید و موثر دانستند و ضمن بیان مواردی، خواستار تحکیم این گونه روابط شدند.

همچنین با بیان توضیحاتی در خصوص نحوه تشکیل سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان و هیات‌های مدیره آن در خصوص ضرورت به‌کارگیری مجریان دارای صلاحیت در احداث ساختمان به بحث و تبادل نظر پرداختند.

نیاز به اجرایی شدن مقررات ملی ساختمان، کنترل نقشه و بازدید و نظارت‌های مستمر سازمان و شهرداری و برقراری ارتباط بیشتر میان سازمان نظام مهندسی ساختمان و شهرداری‌ها از دیگر موارد بیان شده در این جلسات بود.

شهرداران استان نیز ضمن ابراز خرسندی از چنین دیدارهایی، افزایش همکاری و تعامل با کلیه ادارات استان خصوصاً نظام مهندسی ساختمان استان سمنان را یکی از اهداف اعلام نموده و خواستار ادامه برگزاری چنین جلساتی در سطح وسیع‌تر شدند. همچنین در خصوص تسریع روند کار مالکان در زمان اخذ پایان کار و نقشه‌برداری ساختمان راهکارهای مفیدی را ارایه نمودند.

دیدار اعضای هیات مدیره دوره هشتم با شهرداران سمنان، شاهرود و مهدیشهر

به گزارش خبرنگار سرا و به نقل از واحد روابط عمومی سازمان، اعضای هیات مدیره دوره هشتم در دیدارهای جداگانه با شهرداران سمنان، شاهرود و مهدیشهر به بحث و تبادل نظر پرداختند.

این جلسات که در محل شهرداری‌های هر شهرستان

دیدار اعضای هیات مدیره دوره هشتم با معاونت عمرانی استانداری

به گزارش روابط عمومی سازمان، این جلسه در محل استانداری شماره ۲ برگزار گردید و جمعی از اعضای هیات مدیره سازمان ضمن عرض خوش آمد و تبریک به معاونت جدید عمرانی، با جناب آقای دکتر منوچهر فخری در خصوص موارد متعدد به بحث و گفتگو نشستند.

از جمله موارد مطروحه، تمایل نظام مهندسی ساختمان استان سمنان به برقراری ارتباط با ارگان‌های مختلف جهت برطرف نمودن مشکلات پیش‌روی صنعت ساختمان و جامعه مهندسان عنوان شد. همچنین در خصوص شرایط اقتصادی مردم، خصوصا جامعه مهندسان درخواست تسریع افزایش تعرفه را داشتند و ضمن بیان نقش پراهمیت مجریان دارای پروانه در بهبود ساختمان‌سازی و افزایش عمر مفید ساختمان، درخواست حمایت از اجرایی نمودن مجری ذیصلاح را اعلام نمودند.

جناب آقای دکتر فخری، معاونت امور عمرانی استانداری سمنان نیز ضمن بیان خیرمقدم و تشکر از تشکیل چنین جلساتی تعاملات ادارات و ارگان‌های استان را نقطه عطفی در بهبود صنعت ساختمان دانست و پررنگ شدن نقش سازمان نظام مهندسی ساختمان را در بهبود کیفیت ساختمان حایز اهمیت برشمردند.

وی ضمن بیان مشکلات عمده ساختمان‌سازی و ارجاع زیاد پرونده‌ها به کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری، درخواست حضور فعال‌تر سازمان نظام مهندسی ساختمان در جلسات کمیسیون ماده ۵ را کرد تا بخشی از این مشکلات پیش از تهیه جواز ساختمانی برطرف گردد.

سمینار آموزشی نما و جداره شهری برگزار گردید

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان، در این سمینار که در تیرماه ۹۸ در سالن آمفی تئاتر دانشکده هنر سمنان برپا گردید، دکتر سعید مقیمی با بیان مشکلات فعلی ساخت و سازهای شهری در ایجاد زیبایی بصری، یکی از مشکلات سیمای شهرهای امروزی را بی‌نظمی، آشفتگی و نابسامانی در نمای ساختمان‌ها دانست و این موضوع را در مقیاس کلی ناشی از عدم توجه به اقلیم و زمینه بنا و هم‌نشینی ناهمگون و نامتجانس کالبد (فرم، شکل و نما)، فعالیت و فضا (اتفاقات درون شهر) و در مقیاس‌های خردتر عدم هماهنگی و تناسب در ترکیب عناصر (اجزا و ارکان) بناهایی معرفی کرد که در کنار یکدیگر شکل گرفته‌اند و به نمای شهری شکل دادند. همچنین ضمن معرفی و بررسی نقش هریک از اجزای تشکیل دهنده نما و بیان راهکارهایی برای ارتقای بصری ساختمان‌ها و سیمای شهری، لزوم آموزش و توسعه استفاده از مصالح سبز و پایدار را از اهداف این سمینار دانست.

در ادامه ضمن آسیب‌شناسی نما و نگاه شهری به آن و بررسی نمونه موردی شهر سمنان و نمونه‌های خارجی، به تحلیل نقشه نما در سیما و منظر شهری، بررسی سازه و نکات اجرایی آن و استفاده از مصالح بومی، به کارگیری اصول معماری اقلیمی و زمینه‌گرا به تحلیل نقش نما در بهینه‌سازی مصرف انرژی پرداخت.

مشمولیت مهندسان طراح، ناظر و مجری ساختمان در بیمه کارگران ساختمانی و حمایت آنان را در خصوص تصویب این امر خواستار شد.

دیدار اعضای هیات مدیره دوره هشتم با مدیر کل اداره داریی و امور مالیاتی استان سمنان

به گزارش روابط عمومی سازمان، در این دیدار که با حضور جمعی از اعضای هیات مدیره سازمان و مدیر کل اداره امور مالیاتی انجام پذیرفت، اعضای هیات مدیره ضمن بیان مطالبی در خصوص علاقه مندی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان در برقراری تعاملات بیشتر میان این سازمان و ادارات و سازمان های مرتبط، مشکلات متعدد در خصوص علم آگاهی از موارد مالیاتی در زمینه پرنمودن اظهارنامه مالیاتی سالانه و موارد مشابه را بیان کرده و خواستار ایجاد اعتماد به مهندسان در خصوص خوداظهاری های مالیاتی شدند.

عباس بی نیاز، مدیر کل اداره امور مالیاتی ضمن خیر مقدم گویی به اعضای محترم هیات مدیره و ابراز خرسندی از تشکیل چنین جلسه ای، اهمیت ایجاد ارتباط میان ارگان های استانی خصوصا این اداره، با پاسخ به سوالات مطروحه در رابطه با مشکلات پیش رو سازندگان صنعت ساختمان و اعضای سازمان، حمایت آن ارگان در برگزاری سمینارهای آموزشی برای اعضای نظام مهندسی ساختمان را اعلام نمود.

دیدار اعضای هیات مدیره دوره هشتم با مدیر کل اداره راه و شهرسازی

به گزارش خبرنگار سرا و به نقل از روابط عمومی سازمان، در این دیدار جمعی از اعضای هیات مدیره سازمان جهت عرض تبریک به مدیر کل جدید اداره راه و شهرسازی، جناب آقای مهندس حسین دهقان مواردی را مطرح نمودند.

اعضای هیات مدیره سازمان ضمن بیان چشم اندازهای سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان، بهبود کیفیت ساخت و ساز را از مهمترین اهداف سازمان برشمردند و شروع مجدد سیستم ارجاع کار و کنترل نقشه توسط این سازمان را نقطه روشنی در رسیدن به این مهم دانستند همچنین ضمن بیان مشکلات پیش آمده در سال گذشته با توجه به حذف سیستم ارجاع کار و کنترل نقشه، اثرات سو آن را غیر قابل جبران دانسته و با بیان برنامه های کوتاه مدت هیات مدیره در راستای تغییرات بنیادین سازمان، آینده روشنی را پیش بینی نمودند همچنین ضمن اشاره به افزایش هزینه های ساخت و ساز، خواستار افزایش تعرفه سال ۹۸ در اسرع وقت و حمایت آن اداره از این امر شدند.

مهندس حسین دهقان ضمن عرض خوش آمدگویی به اعضای محترم هیات مدیره سازمان و ابراز خرسندی از برگزاری این جلسه، نقش تعامل میان ارگان ها را سازنده دانسته و با اشاره به نامگذاری امسال به نام سال رونق تولید ملی، رونق ساخت و ساز را دارای اهمیت و نقش نظام مهندسی ساختمان را در این مهم حیاتی اعلام نمود و با بیان جایگاه مهندسان در زمینه مالی و اجتماعی، خواستار ارتقای این جایگاه شد.

مکاتبه ریاست سازمان در خصوص درخواست مشمولیت مهندسان ساختمان در بیمه کارگران ساختمانی

به گزارش خبرنگار سرا و به نقل از روابط عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان، دکتر محسن قلنس طی مکاتبه ای با مدیر کل اداره تامین اجتماعی و کلیه نمایندگان مجلس شورای اسلامی استان سمنان،

برگزاری بیست و دومین اجلاس هیات عمومی نظام مهندسی ساختمان کشور

به گزارش خبرنگار سرا و به نقل از روابط عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان، بیست و دومین اجلاس هیات عمومی و سازمان نظام مهندسی ساختمان از تاریخ ۲۵ تا ۲۷ تیرماه ۱۳۹۸ با شرکت اعضای هیات مدیره سازمان‌های نظام مهندسی استان‌ها و میهمانان ویژه کشوری و استانی برگزار گردید.

دکتر جوان مجیدی، دبیر هیات برگزاری بیست و دومین اجلاس هیات عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان در افتتاحیه مراسم اعلام نمودند که این اجلاس فرصتی برای انجام تکالیف مندرج در آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان را فراهم می‌نماید.

مهندس رجیبی، رئیس شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور در جمع اعضای هیات مدیره‌های سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان استان‌ها تأکید کرد قانون برای سازمان نظام مهندسی ساختمان رکن تعیین نموده و آن مهم، شورای مرکزی می‌باشد.

به عقیده مهندس رجیبی، هیات مدیره استان‌ها می‌توانند پیشرفت یا مانع توسعه نظام مهندسی و کیفیت ساخت‌وساز باشند؛ چرا که چشم‌انداز و افق حوزه‌های فعالیت باید توسط سازمان‌ها براساس قانون تعریف شوند.

همچنین یکی از مهمترین زمینه‌های رسیدن به آرامش در سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان را آرامش در ارتباط بین سازمان و وزارتخانه عنوان نمود و به تشریح برخی دستاوردهای مهم شورای مرکزی در دوره هفتم پرداخت و گفت: تعاملات سازمان با خارج از کشور شروع و با وزارت تحقیقات آلمان تفاهم‌نامه‌ای منعقد گردیده است که ۲۵ نفر از مهندسان تاسیسات حرارتی و برودتی را آموزش داده و گواهی صادر نماید.

از دیدگاه رئیس شورای مرکزی یکی از محاسن تقابلات سال گذشته توجه مهندسان در حوزه‌های تخصصی بوده است که مهندسان می‌بایست اتحاد و صعه صدر داشته باشند تا بتوانند از مراحل بحرانی عبور نمایند. افزایش سطح حساسیت در جامعه نسبت به سازمان نظام مهندسی ساختمان زمینه‌ساز این مهم بوده که در برخی از طرح‌ها در استان‌ها باید مداخله صورت پذیرد. دکتر اسلامی، وزیر راه و شهرسازی نیز با تأکید بر اینکه جامعه مهندسی کشور فرصت‌ساز و زندگی‌آفرین است، از سازمان نظام مهندسی ساختمان دعوت نمود در رونق تولید، اقدام ملی و در اجرای آیین‌نامه کنترل شهرسازی که به‌زودی تدوین می‌شود، نقش خود را ایفا نمایند. وی افزود: ساخت‌وساز در کشور باید از سوی عناصر دارای صلاحیت و صاحبان کرسی فکر مدیریت، عملیاتی و اجرایی شود.

وزیر راه و شهرسازی که در مراسم افتتاحیه بیست و دومین اجلاس هیات عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان، موسوم به «پارلمان مهندسی کشور» سخن می‌گفت، ضمن تأکید بر نقش مهندسان در اعتدالی ساخت‌وساز، از جامعه مهندسی درخواست نمود در جهت رشد و تعالی کشور گام‌های اساسی بردارند. اسلامی گفت: اعتبار جامعه مهندسی بحث بسیار مهمی است که باید در جهت تحقق آن گام‌های اساسی برداشته شود و به کمک آن اعتماد را در جامعه افزایش داد.

دکتر اسلامی بر دوام و قوام ابنيه‌ای که احداث می‌شوند، تأکید نمود و توضیح داد: طراحی و معماری برای ابنیه به‌گونه‌ای صورت گیرد که بتواند ایمنی و دوام را همراه با حفظ هویت به تصویر بکشد. سال‌های ۹۶ و ۹۷ روزهای پرتنش در حوزه نظام مهندسی پشت‌سر گذاشته شد. سال ۹۸ چیزی به‌نام تنش و درگیری نباید وجود داشته باشد. تمام تلاش ما باید این باشد که جامعه مهندسی بتواند با عهده‌دار شدن مسئولیت‌های گوناگون در کنار دولت و سرمایه‌گذار به اجرای طرح‌های تعریف شده یاری برساند.

برگزاری مجمع عمومی عادی سازمان با تصویب تراز سال ۹۷ و بودجه سال ۹۸

به گزارش روابط عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان، مجمع عمومی نوبت دوم سازمان با حضور پرشور اعضا، هیات مدیره سازمان و جمعی از مدیران دستگاهها و ارگانها در ۳۰ خرداد ۱۳۹۸ برگزار گردید.

در مراسم افتتاح مجمع، دکتر محسن قلس، رئیس سازمان، طی سخنانی ضمن خوش آمدگویی اظهار داشت که حضور پرشور اعضای محترم سازمان در مجمع عمومی نقطه عطفی در فعالیت‌های سازمان خواهد بود و ضمن خاطر نشان کردن شروع مجدد سیستم ارجاع کار و به کارگیری مجدد گروه‌های کنترل نقشه، آینده سازمان را روشن ارزیابی نمودند.

مجمع با تشکیل هیأت رئیسه سنی و اصلی وارد دستور کار خود شد و پس از بررسی و رای گیری بندهای بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۸، تمامی موارد به تصویب اعضای مجمع عمومی رسید.

تراز سال ۱۳۹۷ نیز پس از ارایه توضیحات بازرسان، حسابرس و خزانه‌دار سازمان با اکثریت آرای اعضای مجمع مصوب گردید.

برگزاری جام ساخت و ساز ایمن، مسابقات تنیس روی میز ویژه اعضا و خانواده‌های ایشان در دفاتر نمایندگی شهرستان‌ها

به گزارش خبرنگار سرا، این مسابقات به مناسبت هفته دولت روزهای پنجشنبه و جمعه ۷ و ۸ شهریور ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان برگزار گردید و اعضای سازمان و خانواده‌هایشان در سه بخش آقایان، بانوان و نوجوانان به رقابت پرداختند. شایان ذکر است مسابقات مرحله استانی در ۲۸ شهریور ۱۳۹۸ به میزبانی شهرستان گرمسار برگزار خواهد شد. این برنامه با حمایت مالی شرکت پاپیکس، پوشاک رنگل و سالن زیبایی مهرآرا در شهرستان سمنان برگزار گردید.

گزارشی از فعالیتهای سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان در دوره هشتم هیات مدیره

به یاری پروردگار توانا و در راستای سیاست گسترش عملکرد و اجرای قوانین نظام مهندسی و کنترل ساختمان و مباحث مقررات ملی در میهن عزیزمان، هر عضو کوچک از این سازمان بزرگ موظف است تا با هر آنچه در توان دارد برای ارتقای سطوح کاری سازمان تلاش نماید تا به این روال، تعهدات اخلاقی و اجتماعی خود را در قبال مردم صبورمان به انجام رساند.

اعضای سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان نیز از این قاعده مستثنی نبوده و با دیدگاه و نیت خیرخواهانه، در انجام وظایف محوله، تمامی تلاش خود را می نمایند.

هیات مدیره محترم سازمان نیز با کوشش فراوان و در ادامه مسیر تلاش های اعضای محترم در دوره های قبل به ارتقا و محکم کردن پایه های بنیادین سازمان می پردازند. مهمترین اقدامات و مصوبات هیات مدیره دوره هشتم از ابتدای فعالیت

تاکنون به شرح ذیل می باشد:

- تشکیل جلسات هیات مدیره به طور منظم به تعداد شصت و چهار جلسه.
- بررسی و تصمیم گیری در خصوص بودجه سازمان.
- بررسی عناوین و مسئولیت های شغلی پرسنل نظام مهندسی و دفتر نمایندگی های استان.
- انتخاب اعضای کمیته آموزش سازمان.
- برگزاری مجمع عمومی سازمان در خرداد ماه ۹۸ و تصویب بودجه سال ۹۸ و ترآز سال ۹۷.
- تصویب چارت سازمانی.
- تشکیل جلسات کمیسیون های تخصصی و کمیته های سازمان (۲۲ عدد کمیته و کمیسیون با تعداد جمعا ۱۱۵ نفر عضو).
- تشکیل کمیته نظارت شهرستانی با هدف آموزش و ترویج و راهنمایی مهندسان ناظر (با تعداد ۵۶ نفر عضو).
- تشکیل جلسات گروه های کنترل نقشه به صورت منظم (با تعداد ۷۰ نفر عضو).
- اجرای ابلاغیه استانی بودن ارائه خدمات مهندسی.
- برگزاری جلسات هم اندیشی در دفاتر نمایندگی شهرستان ها.

سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان سمنان

مخبریان ذیصلاح
تضمینی
در جهت ارتقاء
است

اداره تعزیرات حکومتی استان سمنان، دادستان کل استان سمنان، مدیرعامل شرکت شهرک های صنعتی استان سمنان، مدیرکل سازمان تامین اجتماعی استان سمنان.

- انعقاد بیمه مسئولیت و تکمیلی درمان با بیمه کوثر.
- شرکت در اجلاس بیست و دوم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور.
- انعقاد تفاهم نامه با بانک قرض الحسنه مهر ایران با هدف استفاده مهندسان از تسهیلات بانکی.
- انعقاد قرارداد اجاره واحدهای اقامتی هتل در مشهد مقدس.

- برگزاری سمینارهای تخصصی.
- برگزاری دوره آموزشی مجموعاً ۷۵۶.
- شرکت ریاست سازمان، اعضای هیات مدیره و نمایندگان سازمان به طور مستمر در جلسات و کارگروه ها و کمیته های استان از قبیل شورای مسکن، کمیسیون ماده ۵، شورای فنی، کمیته آموزش شورای فنی، کارگروه ترافیک و حمل و نقل استان.
- دیدار با شهرداران شهرستان های سمنان، شاهرود و مهدیشهر.
- دیدار با مدیرکل اداره راه و شهرسازی، اداره دارایی و امور مالیاتی، معاون امور عمرانی استانداری، رئیس

- تشکیل کمیته پایش دفاتر نمایندگی.
- راه اندازی مجدد سیستم ارجاع کار خدمات مهندسی.
- توجه ویژه به موضوع رفاهی اعضا و پیگیری های وسیع در این زمینه و انعقاد تفاهم نامه با مراکز خدماتی در سطح استان.
- تهیه سانس و بلیط رایگان استخر برای اعضا در سطح استان.
- صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی، ارتقا پایه مهندسی، تمدید و صدور پروانه کاردانی جمعا بیش از ۷۲۷ پروانه.
- انجام امور دفتری و دبیرخانه و دریافت و ارسال نامه به تعداد ۶۰۱۶ مورد.

معرفی کمیته نظام پیشنهادات سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان

نظام پیشنهادات، کمیته‌ای است که سازوکار مناسب را برای مشارکت فکری کلیه اعضا سازمان فراهم می‌آورد و بر اساس رویکرد مدیریت مشارکتی و مدیریت کیفیت فراگیر در سازمان‌ها استوار است. این کمیته با ایجاد فراخوان عمومی فرصت مناسبی را برای اندیشیدن کلیه اعضا سازمان درباره مسائل مختلف و ارائه نظرات، پیشنهادها و راهکارها ایجاد نموده است.

به عبارت دیگر، نظام پیشنهادها رودخانه‌ای برای جریان اندیشه‌های خلاق در سازمان برقرار می‌کند و از کلیه اندیشه‌ها و ایده‌های نو در جهت ارتقای کیفیت، بهره‌وری و ارتقای کمی و کیفی کلیه فعالیت‌ها استفاده می‌نماید. یکی از مهم‌ترین و مؤثرترین روش‌های ترغیب خلاقیت، نوآوری و استفاده از پیشنهادها و نظرات اعضا محترم، برقراری سیستمی با این عنوان در سازمان می‌باشد. رشد و ارتقای سازمان و گسترش خلاقیت و نوآوری در آن تنها در گرو به‌کارگیری ایده‌های خلاق اعضا می‌باشد.

به همین منظور در اجرای ماده ۸۰ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، به‌منظور دسترسی و مورد استفاده قرار دادن راهکارها و تجربه‌های اعضا، پیرامون فعالیت‌های مهندسی، کمیته نظام پیشنهادات تشکیل گردیده است. لازم به ذکر است نظام پیشنهادات جزئی از مدیریت کیفیت فراگیر (TQM) و به‌عنوان اولین پایه‌های حرکت به سمت مدیریت مشارکتی است که در این نظام افراد یک ساختار سازمانی با ارایه داوطلبانه پیشنهادهای موثر خود در جهت

اصلاح فرآیندها، کاهش هزینه‌ها و قیمت تمام شده فعالیت‌ها، افزایش سرعت در انجام کار و رضایت اعضا، مالکین و سازندگان مسکن افزایش بهره‌وری، تحول، توسعه و تعالی سازمان مشارکت می‌نمایند.

کمیته نظام پیشنهادات پس از انجام بررسی‌های لازم به پیشنهادات ارائه شده با توجه به جداول ارزشیابی، امتیاز و جوایز نفیسی اعطا می‌نماید. لازم به ذکر است پیشنهاددهنده می‌تواند از بین اعضای سازمان نظام مهندسی ساختمان، کارکنان و یا کلیه بهره‌برداران حقیقی یا حقوقی باشند.

علاقتمندان می‌توانند برای ارائه پیشنهادات خود، فرم مربوطه را از وبسایت رسمی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان دریافت و پس از تکمیل به دبیرخانه سازمان و دفاتر نمایندگی ارسال نمایند.

در حال حاضر، اعضا کمیته پیشنهادات سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان به شرح ذیل می‌باشد:

- دکتر محسن قدس
- دکتر حامد شیخ طاهری
- دکتر وحید قدس
- مهندس علیرضا میری
- مهندس حامد معزی زاده
- مهندس عل اصغر فراتی
- مهندس محسن لشکری
- مهندس افشین نورایی
- مهندس میلاد ثانیان
- مهندس امیررجبی
- مهندس راضیه شهاب
- مهندس علیاشریعتی

نشست تخصصی

احیای هویت شهرسازی با ابلاغ ضوابط سیما و
منظر شهری

احیای هویت شهرسازی با ابلاغ ضوابط سیما و منظر شهری

هم اینک پس از بررسی‌های بسیار، ضوابط نماهای شهری شهر سمنان به تصویب نهایی و مرحله اجرایی رسیده است.

لذا با توجه به اهمیت مطالب ذکر شده، فصلنامه سرا به‌عنوان مرجع تخصصی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان سمنان با محوریت «ضرورت اجرایی کردن ضوابط نماهای شهری» در جلسه‌ای با کارشناسان و صاحب‌نظران این امر به بحث و گفتگو پرداخته است.

عدم توجه به تفاوت‌های فرهنگی و اقلیمی هر منطقه، امروزه به‌عنوان بخشی از دغدغه‌های شهرسازی کشورمان محسوب می‌شود. شهرهایی همگون با بناهایی نامنسجم. به‌راستی چه بر سر هویت کالبدی شهرهایمان آمده است؟

هویت کالبدی از نظر مفهومی با اصطلاحات «شخصیت» و «حس مکان» مترادف و با موضوعاتی از جمله ساکنان شهرها، باورها، شیوه‌زیست، آرمان‌ها، فرهنگ و جهان‌بینی مرتبط و غیرقابل تفکیک می‌باشد.

ضوابط سیما و منظر پس از مدت‌ها کار کارشناسی اعضای کمیته سیما و منظر در جلسه کمیسیون ماده پنج شهر سمنان مطرح، مصوب، ابلاغ و از تیر ماه سال جاری توسط شهرداری لازم‌الاجرا گردید. لذا از این پس بدون طراحی نما، شهرداری از پذیرش نقشه خودداری خواهد نمود.

شهرها در گذشته دارای هویت کالبدی و وحدت سیما بوده‌اند که این انسجام دارای دلایل ذیل می‌باشد:

۱- آموزش معماری در گذشته بر مبنای سنت و با توجه به رشد دانش بوده است، اما امروزه در هر گوشه‌ای از دنیا تحت تاثیر افکار مختلف، شاهد برداشت‌های متفاوتی هستیم.

۲- مصالح به‌صورت بوم‌آورد تهیه می‌شده، به‌عبارتی از آنچه در محل بوده استفاده می‌نموده‌اند. رنگ خاک در خشت و آجر نمایان و با پیرامون خود هماهنگ بوده است. امروزه شاهد مصالحی هستیم که از جنس سنگ و خاک خود محیط نبوده و از شهر و استان دیگری به محل ساخت‌وساز می‌آید لذا بوم‌آوری مفهوم گذشته خود را ندارد.

۳- تحت تاثیر فرهنگ اسلامی، مردم از خودنمایی کردن پرهیز می‌کردند و انگشت‌نما بودن را ناپسند می‌دانسته‌اند.

همچنین بنا به دلایل امنیتی هیچ بنایی دارای ظاهر شاخص و متفاوت از بافت ساخته نمی‌شد و مهاجمان متوجه نمی‌شدند که در پس دیوار چه کسی زندگی می‌کند این امر در همگونی بناها و عدم تشخیص تفاوت‌ها از بیرون موثر بوده است. معروف است که انسان امروز هر چند سخن از جاودانگی می‌گوید ولی بدان باور ندارد چرا که آنچه می‌سازد ماندگار نیست.

۴- افراد با سطح متفاوت از علم، تخصص و سلیقه، نمی‌توانستند ساخت‌وساز انجام دهند. اما امروزه سوداگری زمین و مسکن موجب ظهور سازندگان شده است که انسجام شهر را به هم ریخته‌اند.

امروز آشفتگی شهر، موجب اعتراض همگان شده است. همانگونه که مردم تحت تاثیر عرف و آموزش، آموخته‌اند که چگونه لباس بپوشند و بنشینند، مهندسان و متخصصان نیز با تبیین مباحث سیما و منظر شهری، تعیین می‌نمایند که هر بنا چه مصالح و ظاهری داشته باشد. برخی معتقدند این ضوابط محدودکننده و موجب سلب آزادی عمل می‌گردد

اما در حقیقت این ضوابط این آگاهی را می‌دهد که شهر، مجموعه‌ای از بناها است که با ترکیب درست در کنار هم می‌تواند سیمای شهر را زیباتر نمایند و در حقیقت اجرای صحیح ضوابط، می‌تواند نتایج مثبتی به‌دنبال داشته باشد. امروزه گرچه بحث دهکده کوچک جهانی مطرح می‌باشد اما سرعت تغییر معماری ایرانی با تغییرات جهانی همگام نیست. معماری ایرانی حس آرامش و آسایش را ایجاد می‌کند و امروزه این موضوع در طرح‌ها و ساخت‌وسازها دیده نمی‌شود. حتی نماهای پر زرق و برق هم رضایت شهروندان را به همراه ندارد. در طراحی نما، به‌دلیل تفاوت طراح بنا با طراح نما انسجام فکری در کار دیده نمی‌شود. ضوابط ارایه شده اگر هیچ‌حُسنی نداشته باشد، حداقل بحث سیما و منظر را فراگیر و در ذهن جامعه جاری می‌نماید.

توجه به این نکته ضروری است که اگر این موضوع رعایت شود و خلاف ضوابط، طراحی انجام نگیرد و در ابتدای کار، گزارش تخلف توسط ناظر، ارایه و شهرداری از ادامه کار جلوگیری نماید، تخلفی صورت نخواهد گرفت و این امر به مرور اصلاح می‌شود. تخلفات کمیسیون ماده صد نقش کمی در به‌هم ریختگی نماهای شهری دارد اما در این رابطه همه باید دست‌به‌دست هم بدهند تا ضوابط کامل و بی نقص اجرا شود البته قسمتی از چرخه ساخت به‌دلیل نبود مجری ذیصلاح ناقص است. اینجانب معتقدم تحمیل سلیقه و خواست خود به مردم شهر در مقابل آرمانشهر مدنظر آن‌ها اقدام پسندیده‌ای نمی‌باشد. این موضوع به‌صورت گفتمان، کار فرهنگی و ارایه الگوهای مناسب بهبود می‌یابد.

همچنین در پایان لازم است متذکر شوم که در اجرای این ضوابط نقش پررنگ نظام مهندسی ساختمان، شهرداری و اداره کل راه و شهرسازی را نباید نادیده گرفت. در صورت حمایت این دو ارگان آنچه از سیمای شهر نمایان خواهد شد نتیجه بهتری در پی خواهد داشت.

نیماتشرقی

کارشناس ارشد معماری

در معماری سنتی سمنان مولفه‌های بومی و تجربیدی در حوزه معماری و شهرسازی وجود داشته است، ویژگی‌هایی مانند «معماری زمینه‌گرا» و عنصر «وحدت در عین کثرت»

که حلقه مفقوده معماری معاصر می‌باشد. معماری و شهرسازی این شهر با سرعتی روبه زوال پیش می‌رود که در دوره قاجار و پهلوی اول که به زعم «دکتر پیرنیا» در سبک‌شناسی معماری ایرانی محلی از اعراب ندارد، به‌عنوان «مدینه فاضله» معرفی می‌گردد.

تدوین «ضوابط سیما و منظر شهری سمنان» را می‌توان به فال نیک گرفت، هر چند دارای نقایصی بوده و تا ایده‌آل‌های حوزه تخصصی فاصله دارد. شهرهای فلات مرکزی مانند یزد، اصفهان و کاشان الگوهای مفیدی در این زمینه برای ما به‌شمار می‌آیند.

در بحث آسیب‌شناسی سیما و منظر باید این نکته مدنظر قرار گیرد که سیمای کالبدی شهر امروزه به‌آینه تمام‌نمای معماری غرب مبدل شده است. اتفاقی که ریشه‌های آن را باید در تغییرات فرهنگی در دوره معاصر جستجو نمود. اندیشه‌های سودجویانه غیرمتخصصان بر این وخامت دامن زده است، به‌طوری‌که سیاست‌های کلان حوزه معماری و شهرسازی در راسته‌های بازار و بنگاه‌های معاملات ملکی تعیین می‌شوند. نکته دیگر فاصله معنی‌دار فضاهای آکادمیک از بازارکار می‌باشد، برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی عظیم‌ترین پارادوکس شکل گرفته و بحران در این فضا شروع می‌گردد. ناهماهنگی ارگان‌های ذیربط، بر دامنه این تضادها می‌افزاید و نهایتاً حل مشکلات با پرداخت مالی کارفرما شاید آخرین ضربه را بر پیکر بی‌جان کالبد شهر، فرود خواهد آورد، اتفاقی که بی‌شک برای سازندگان متخلف بناهای شهری به یک امتیاز مبدل شده است.

بنا به گفته مارکس، تاریخ زمانی که برای مرتبه دوم تکرار می‌شود، ژانری کم‌دی خواهد داشت. این تصور که راهکار معماری و شهرسازی در طراحی کالبدی بنا استفاده از مولفه‌ها و المان‌های معماری گذشته بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی خواهد بود، عملاً تجویز درستی نمی‌تواند باشد، همان‌گونه که بازسازی المان‌های مجموعه پارسه (تخت جمشید) که امروزه متداول شده است، حالتی مضحک پیدا می‌کند.

شاید برای سیاست‌گذاری فعلی بهتر باشد از الگوهای وراثتی استفاده نمود. الگوهای وراثتی که اصطلاحاً ژنوتایپ نامیده می‌شوند، حاوی اطلاعات پایه و دانش اساسی هستند که همانند کروموزوم‌ها از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند، اما فنوتایپ‌ها که به عنوان کالبد موجود زنده تعریف می‌شود (با وجود استفاده از یک ژنوتایپ ثابت)، نسبت به نسل قبل تغییرات چشمگیری خواهد داشت. به نظر می‌رسد با چنین استراتژی (استفاده از ژنوتایپ‌های معماری بومی)، هم روح فلسفه مدرن (که محدودیت‌ناپذیر است) به تسخیر درخواهد آمد و هم گذر یا گذار تاریخ را نظاره‌گر خواهیم بود. با چنین تعریفی نیل به «وحدت در عین کثرت» عملی خواهد بود.

از بعد فنی و تکنیکال، شهر به مثابه یک موجود زنده یا یک اثر هنری که آرامش یا هیجان‌ات ساکنان تحت تاثیر آن است، می‌بایست دارای ضوابطی مانند وحدت و تناسب اجزا، مرکز ثقل و وزن، تعادل، جنس، رنگ و کنتراست بصری

باشد. بر این اساس عناصر نقطه، خطوط افقی و عمودی و احجام تحت کنترل صاحب اثر در می‌آیند.

منظر را از یک سو نمی‌توان تنها در کالبد خلاصه کرد، چون منظر کیفیت و معنا را باهم دربردارد و از سوی دیگر نمی‌توان صرفاً مفهومی تجربیدی و انتزاعی دانست، چون آن را از طریق کالبد و حواس درک می‌کنیم. لذا منظر پدیده‌ای است که به واسطه ادراک ما از محیط و تفسیر ذهن، توامان حاصل می‌شود؛ در واقع منظر، پدیده‌ای است عینی-ذهنی. ساختار و سیمای کالبدی شهر از منظر توسعه‌پایدار نیز حائز اهمیت خواهد بود. در شرایطی که مدیریت استفاده از انرژی در شهرهای فلات مرکزی ایران در بقای آن‌ها نقش اساسی بازی می‌نماید، ارایه راه‌کارهای اقلیمی که نوعی دگرذیسی را در طول تاریخ طی نموده، کلید حل معما خواهد بود. عواملی مانند جبهه‌گیری ساختمان‌ها، رنگ و جنس نما، سایه‌بان‌های پنجره‌های جنوبی، معماری جرمی و استفاده از پوشش‌های سبز بومی شرایط آسایش و رفاه شهروندان را در چهارچوب مبانی توسعه پایدار، فراهم خواهد نمود. در پایان باید گفت ساختمان‌های شهر به مثابه سربازان یک پادگان خواهند بود که شهروندان از آن‌ها «سان» می‌بینند. تا مادامی که هدف واحد را دنبال نمایند، نماد هویت و اصالت خواهند بود.

مریم عبدوس

کارشناس ارشد طراحی شهری

آنچه در نظام طراحی سیما و منظر در شهر سمنان درخواست جامعه مهندسی است مجموعه ضوابط و طرح‌هایی است که باید مناظر شهرها را به‌طور کلی ترسیم کنند. بنابراین بحث تنظیم سندهای راهبردی طراحی نما از جمله چارچوب طراحی مناظر شهری است که علاوه بر این که مطالب و کلیات را به‌صورت نوشتاری مطرح می‌نماید، راهبردهای توسعه را به‌صورت تصویری برای کلیت یک شهر نیز تنظیم می‌کند و این سند به‌عنوان مبنای استفاده و کاربرد برای تیم‌های تخصصی پایین‌دست یعنی معماران و مهندسان عمران قرار می‌گیرد. در واقع وظیفه اصلی این‌گونه سندها پایش نامسازی و سایر تصمیمات موثر در منظر شهری است؛ به‌نظر می‌رسد

ما باید به این سمت برویم که این گونه اسناد را در ایران بومی سازی کنیم اما این مهم در شهرستان های استان سمنان همچنان مغفول مانده است.

نیل به ارزش هایی مانند پایداری، زیبایی و هویت در مناظر شهری در سطح شهرها به دلیل عدم وجود این سند کاهش پیدا می کند. به طور مثال برای تبیین کاربرد این گونه اسناد به وضعیت فعلی نظام منظر طبیعی شهرهای عمده استان اشاره می کنم که وضعیت فعلی در ارتباط با یک منظر کوهپایه ای عمدتاً در شمال خود قرار دارند. ما در تمام این بسترهای فضایی اجازه بلندمرتبه سازی داده ایم بدون آنکه نقش آن ها را در کیفیت محیطی پیرامون در نظر گرفته باشیم. دلیل اصلی این موضوع هم غلبه منافع فردی و ارجحیت آن بر منافع عموم است. دردناکتر اینکه این بناها به عنوان یک اشتباه انسانی در آینده باقی می ماند و بعد خود منادی حق سایر بناها برای گرفتن تراکم بیشتر می شوند و ما به مرور کل یک منظره را مسدود می نماییم. این اتفاق در حاشیه شمالی تهران مثلاً مناظر شمیرانات رخ داده است.

در یک بررسی آسیب شناسانه از منظر شهری می توان به مشکلاتی مثل این موارد اشاره نماییم: اغتشاشات بصری ناشی از الحاقات نامناسب در بدنه های شهری، ناهماهنگی بین ساخت وسازها و هویت بومی شهرها مثل سبک رومی و یونانی که اخیراً در نما سازی ها مد شده و ترکیبی ناکجا آبادی است که به تمایل عمومی کشور وارد شده و همه شهرها را در می نوردد، عدم بهره گیری از مصالح بوم آورد متناسب با اقلیم و کنار گذاشتن روش های معماری سنتی که پاسخگویی خود را به اقلیم شهر ثابت کرده اند. ما این سبک بومی را کنار گذاشته ایم و به سبک آپارتمان سازی رایج اروپای سبز روی آورده ایم، آن را توسعه داده و ترویج می کنیم.

در این میان سازمان نظام مهندسی نقش کلیدی در هم گرایشی نظرات سازندگان مختلف می تواند بازی نماید. اصل «نفر دوم» طرح شده توسط شهرساز مشهور آلموند بیکن در تشریح این نقش راه گشاست: او معتقد است این طراح دوم است که تعیین می کند طرح نفر اول رشد کند یا نابود شود به بیان دیگر این سازنده یا معمار ثانی است که می تواند بر طرح اول صحه بگذارد یا آن را نفی نماید. بر این اساس ما نباید ساخت و ساز بی اصول را به مثابه مخالفت با آزادی های انسانی تلقی نماییم؛ بلکه چنین هم نوایی اگر توسط سازنده دوم صورت بگیرد به معنای آن است که او همسایه خوبی است؛ زمینه کالبدی را شناخته و زبان آن را می پندرد. این نمایشی است از نوعی دموکراسی که در یک جامعه مدرن باید به سمت آن حرکت کرد. در واقع راه حل طراحی بدنه های شهری در ایران می تواند روش طراحی پست مدرن ایرانی باشد که اتفاقاً تلفیقی است از معماری برون گرا و درون گرا. همچنین در بحث طراحی خیابان که از اساس یک مفهوم غربی و وارداتی است این مفهوم در دوره قاجار و موکدا پهلوی اول در ایران ظهور و گسترش پیدا کرده است. شروعش با احداث چند خیابانی است که تهران قاجاری را طرح ریزی می نمایند و شکل شهر درون گرای صفوی تهران را در دوره

قاجار مجدداً سازماندهی می نمایند. ما از دوره قاجار به بعد چنین مواردی را از اروپایی ها وام می گیریم اما آن ها را به زبان بومی ترجمه نکرده و یک تلفیق ماندگار (مثلاً کلاه فرنگی جذاب کنج اتصال دهنده لاله زار و پانزده خرداد) را خلق می نماییم که در کتب درسی شهرسازی تدریس می شود. این مفاهیم را نمی توان مطلقاً ایرانی دانست ولی چیزهایی را از معماری تاریخی ایران گرفته و آن را در بازتعریف خیابان به عنوان یک مفهوم غربی به کار گرفته ایم. راه حل ما امروز هم یک نگرش پست مدرنیستی به شهرسازی است. ما مسلماً به دنبال بازگشت به گذشته نیستیم.

شهرسازی جهان به سمت گرایش جدلی پیش می رود؛ ما در شهرها با تضاد منافع سروکار داریم و این یک موضوع طبیعی است. یکی از راهکارها می تواند تشکیل کمیته های بین سازمانی باشد که با مشارکت فعال مردم به حل و فصل موضوعات مناقشه برانگیز بپردازند. یعنی سازنده، بحث را در صحنی بین متخصصان مطرح نماید و یکی از طرفین دیگران را متقاعد کند به یک تصمیم جمعی و درست دست پیدا نمایند. خبری که از سایر استان ها به گوش می رسد این است که این کمیته راه حل بسیاری از مشکلاتی از این دست شده است و در این کمیته ها جامعه مهندسان مشاور هم نقش کلیدی را در کنترل و ضابطه مندسازی نحوه آسیب شناسی نماهای شهری بازی می نمایند و به کمک آن ها از تفسیر به رای و کلی نگری های آسیب زا جلوگیری می شود.

در خصوص بحث آزادی های فردی و فردیت وقتی ما در کنار مسجد جامع سمنان بنایی می سازیم باید آن وجود را حس کنیم و بر اساس الگوهای سرزمینی و نقش بنای خود در آن زمینه ساخت و ساز نماییم. آنچه ریچارد هدمن و آندره یازوسکی در کتاب مبانی طراحی شهری در تشریح مبانی معماری زمینه گرا می گویند ناظر بر همین مطلب است. بر اساس این نظریه تنوعی از شرایط از یک همگونی مطلق یا آزادی مطلق در پهنه شهرها می توانیم داشته باشیم و در بافت های تاریخی این شرایط القاکننده همگونی مطلق باید باشد چرا که کوچک ترین تخطی از اصول ممکن است کارا کتر زمینه را از میان ببرد. ولی در جایی که بناها در فواصلی از هم قرار دارند و شما مناظر بینابینی از مجموعه درختان را به عنوان حائل دارید می توانید آزادی عمل کامل داشته باشید. ورود تباين و تضاد می تواند در آن پهنه ها به راحتی اجازه داده شود. ما در معماری تخت جمشید از سنتی برخورداریم که موتاثر فرهنگی از همه فرهنگ های زمانه خود بوده ولی نهایتاً رنگ و بوی ایرانی یافته است.

ما در شرایط امروز با تنوعی از آثار شیسیم ساختمان سازی مواجه ایم که باید به آرامی به سمت انتظام بخشی آن حرکت نماییم. این ضوابط می تواند بستر خوبی باشد ولی باید تکمیل شود و در این بین جامعه مهندسان معمار و شهرساز می توانند نقش کلیدی را بازی کنند. نکته دیگر فرآیند تصویب ناماست که باید در ضابطه ها به طور عملیاتی به آن پرداخته شود. تشکیل کمیته نما و سیما و منظر در این ضوابط بحث خوبی است که باید با حضور مهندسان شهرساز و متخصصان تکمیل گردد.

نماهای ساختمانی به عنوان هویت یک شهر است که عناصر بومی و ملی باید در آن نمایان گردد.

ضابطه نما در حوزه شهرسازی سال‌ها مسکوت مانده و خوشبختانه این ضوابط اکنون مصوب شده است هر چند در ابتدا دارای نواقصی خواهد بود اما در هنگام اجرا می‌توان با توجه به بازخوردها، مشکلات را برطرف کرد.

نما نقش رخت بر تن انسان را دارد و در ساختمان‌ها هویت آن‌را نشان می‌دهد. لباس به عنوان محافظ سرما و گرما در فصول مختلف استفاده می‌شود و چگونگی پوشش و نوع لباس معرف هویت آن شخص است؛ نما هم به عنوان هویت یک ساختمان و هم به عنوان محافظ در برابر سرما و گرما این نقش را باید ایفا کند. ساختمان یک تک بنا نیست و عنصری از کل یک شهر است. متاسفانه مشکل از آنجایی آغاز می‌شود که برای ساختمان به جای اینکه نگاه اول را شهرساز داشته باشد، طرحی ارائه می‌شود که به نماهای اطراف، موقعیت ساختمان، ویژگی‌های تاریخی و هویت آن در شهر توجه نشده است.

معماری ایران که یادگار گذشتگان ماست دارای ۵ ویژگی است که باید امروز نیز به آن توجه داشت. نخستین ویژگی درون‌گرا بودن آن است که با یک حیاط مرکزی در ساختمان‌ها تمام زیبایی‌ها و عناصر ساختمان را در اطراف خود می‌داد دومین ویژگی پرهیز از بیهودگی است که در ساختمان‌ها هر تزئیناتی که انجام می‌شد بیهوده نبوده و نقش سازه‌ای را ایفا می‌نموده است. سومین ویژگی مردم‌وار بودن آن است که طراحی آن بر اساس تناسبات انسانی شکل گرفته بود و اندام‌های ساختمان متناسب با اندام‌های انسان ساخته می‌شد و انسان احساس تعلق خاطر پیدا می‌کرد. چهارمین ویژگی خودبستگی این ساختمان‌ها بود که از در دسترس‌ترین مصالح موجود استفاده می‌شد و حتی در گذشته شهرهایی مثل سمنان، از همان خاکی که گودبرداری می‌شد برای زدن خشت استفاده می‌شد و در همان ساختمان استفاده می‌شد. پنجمین ویژگی نیز استفاده از نظام پیمون بود که به نوعی همین نظام مهندسی امروزی است که حتی اندازه در و پنجره‌ها، پنج دری‌ها و دیگر عناصر ساختمان از نسبت مخصوص تبعیت می‌کردند.

این معماری با این ویژگی‌ها متعلق به گذشته بوده است. امروزه با گذر از معماری اصیل ایران به سمت مدرنیته حرکت کردیم. این تغییرات از اواخر دوره قاجار آغاز شده و از درون‌گرا به سمت

برون‌گرا سوق پیدا کرده است. در ساختمان‌های زمان پهلوی حیاط مرکزی وجود ندارد و حیاط به شکلی متفاوت از گذشته است و امروزه با تغییرات گسترده شدیداً به سمت مدرنیته حرکت کرده و شهرها هویت گذشته را ندارند.

حتی در دهه‌ی ۵۰ و ۶۰ نیز ساختمان‌ها شباهت‌های زیادی به هم داشتند و با توجه به تغییرات ناچیز، رقابتی در آن‌ها دیده نمی‌شد ولی از اواخر دهه‌ی ۶۰ و ۷۰ سبک‌های جدید وارد کشور شدند و با تغییرات گسترده شاهد آپارتمان‌نشینی و ورود نماهای غیرمعارف همچون کامپوزیت و غیره که تناسبی با اقلیم شهرها نداشتند، بودیم. تغییرات، بسیار شگرف و گسترده بوده و باید گفت متاسفانه دیر به فکر ضابطه‌مندی افتاده‌ایم.

آن‌ان که تاریخ نمی‌دانند محکوم به تکرار تاریخ هستند و اگر از اتفاقات گذشته پند نگیریم باید دوباره تجربه کنیم، ذائقه نماهای رومی سنگی در نماهای ساختمانی در مردم نهادینه شده، چه کسی این سلیقه را در آنها ایجاد کرده است؟ و چرا در هر دوره یک ذائقه متفاوت به آن‌ها تحمیل می‌شود؟ معماران بدون توجه به الگوی بومی، ملی و هویتی این ذائقه‌ها را در ذهن مردم جا انداخته‌اند و حتی در بسیاری از موارد خود سازنده و یا خریدار متوجه این تضاد نمی‌شود و گاهی فرهنگ تهاجمی و خشونت را در حال ترویج می‌باشد؛ درحالی‌که معماری اصیل ما همواره آرام بخش بوده است.

در گذشته معماری شهری سمنان طرح‌های منحصر به فردی همچون استفاده از تیرهای آجری در روی بام‌ها به عنوان جای مفره را دارد و این جای مفره‌ها که بخشی از اصالت، شناخت و شعور ماست در هیچ جای ایران دیده نمی‌شود. طرحی که کاملاً بومی بوده و در زمان ورود برق به شهر سمنان از آن استفاده می‌شد ما وظیفه داریم که الگوهای درست را به مردم معرفی کنیم. استفاده از نماهای بومی و ترکیب سنگ و آجر در نماهای ساختمانی یکی از بهترین ترکیب‌هاست که به دلیل ویژگی‌های خوبی که آجر در مقاومت سرمایش، گرمایش و جذب بالا و چسبندگی و مقاومت دارد بسیار مناسب است.

در خصوص فرار قانونی برخی افراد، می‌توانیم مالک را الزام نماییم طرحی که در حال اجرای آن است را به صورت بنری یا پوستر در کنار ساختمان خود نصب نماید تا برای مردم، خریداران و همسایگان قابل مشاهده باشد و مردم با توجه به طرح نصب شده و اجرای آن بهترین قضاوت‌کننده و بزرگترین کنترل‌کننده خواهند بود. مردم در کنار ناظران ماده ۳۵ مسکن و شهرسازی، نظارت عالی نظام مهندسی و ناظران شهرداری، مهمترین ناظر بر اجرای درست نمای ساختمان‌ها خواهند بود و خریداران با توجه به نمایی که از قبل دیده‌اند، انتخاب خود را انجام می‌دهند و در صورت عدم تطابق امکان پیگرد قانونی برای آن‌ها وجود دارد.

یک پیشنهاد دیگر نیز می‌تواند این باشد که در حوزه بافت تاریخی کسانی که بنای قدیمی خود را مرمت نمایند، ۵۰ درصد زیربنای آن در بافت فرسوده و یا ۲۵ درصد در کل شهر به صورت تراکم شناور بخشودگی خواهند داشت.

در پایان اجرای ضابطه نما قبل از طراحی معماری می‌بایستی از مهندس شهرساز شروع شود تا قبل از طراحی ساختمان، تاریخ آن منطقه، ساختمان‌های اطراف، خط آسمان و هویت منطقه مورد بررسی قرار گیرد تا شاهد شهری منضبط، با هویت و زیبا باشیم.

مقالات

وقوع مفصل پلاستیک در ترازهای بالای
سازه هسته یا دیوار بتن مسلح

بررسی سیما و منظر شهرهای امروزی
(نمونه موردی شهر سمنان)

مروری بر مبحث کنترل‌های هندسی، رقومی
و تهیه نقشه‌های چون ساخت

وقوع مفصل پلاستیک در ترازهای بالای سازه هسته یا دیوار بتن مسلح

چکیده

بررسی رفتار سازه‌هایی که گلهای ضوابط آیین‌نامه را به چالش کشیده‌اند می‌تواند برای بهبود صنعت ساخت‌وساز و دستیابی به نتایج قابل اطمینان‌تر در طرح لرزه‌ای سازه مفید باشد. به‌طور سنتی تشکیل یک مفصل پلاستیک در پای دیوارهای برشی طره‌ای و هسته‌های بتن مسلح در زلزله شدید مورد نظر طراحان است. تحقیقات نشان می‌دهد مفصل(های) پلاستیک دیگری در ترازهای بالاتر نیز امکان وقوع دارد. با آگاهی مهندس طراح از وقوع چنین پدیده‌ای می‌توان راه‌کارهایی نظیر استفاده از جزئیات مناسب برای کنترل مفصل پلاستیک در تراز بالاتر از فروپاشی سازه جلوگیری کرد.

واژگان کلیدی: دیوار بتن مسلح، مفصل پلاستیک، ترازهای بالای سازه، صنعت ساخت‌وساز

مقدمه

یکی از انواع سیستم‌ها در ساختمان‌های بلند، سازه با سیستم هسته مقاوم است. هسته‌های بتن آرمه به علت مقاومت در برابر نیروهای جانبی و سختی مناسب به‌طور وسیع به‌عنوان سیستم مقاوم در برابر نیروهای جانبی در سازه‌های بلند مورد استفاده می‌باشند. هسته بتن مسلح به‌صورت یک تیر کنسول عمل می‌کند که با ایجاد تغییر شکل‌های خمشی، تحمل برش می‌کنند. از جمله مزایای ساختمان‌های بلند با هسته بتن مسلح که در دنیای ساخت‌وساز در حال رواج هستند، می‌توان به هزینه کمتر، سرعت احداث بیشتر و امکان معماری با فضای باز وسیع‌تر در مقایسه با ساختمان‌های بلند دارای سایر سیستم‌های سازه‌ای باربر جانبی اشاره نمود. اینگونه سازه‌ها اخیراً در بسیاری از کشورها در مناطق با لرزه‌خیزی زیاد نیز ساخته شده‌اند (۱).

● حمید بیرقی

دکترای مهندسی سازه

● علی خیرالدین

دکترای مهندسی سازه

جهت دریافت نسخه کامل مقاله، با کد رویو را با تلفن هوشمند خود اسکن نمایید

بررسی سیما و منظر شهرهای امروزی (نمونه موردی: شهر سمنان)

سعید مقیمی
دکترای معماری و انرژی

بری ناز طالب صفا
دانشجوی کارشناسی معماری

جهت دریافت نسخه کامل مقاله، بارکد روبه‌رو را
با تلفن هوشمند خود اسکن نمایید

چکیده

یکی از مسائل سیمای شهرهای امروزی، بی‌نظمی، آشفتگی و نابسامانی در نمای ساختمان‌هاست و این موضوع، ناشی از عدم توجه به اقلیم و زمینه بنا، هم‌نشینی ناهمگون و نامتناسب کالبد (فرم، شکل و نما)، در مقیاس کلی فعالیت و فضا (اتفاقات درون شهر) و در مقیاس‌های خردتر، ناشی از عدم هماهنگی و تناسب در ترکیب عناصر (اجزا و ارکان) بناهایی است که در کنار یکدیگر شکل گرفته‌اند و به نمای شهری شکل داده‌اند.

هدف از این مقاله، معرفی و بررسی نقش هر یک از اجزای تشکیل‌دهنده نما و راه‌کارهایی برای ارتقای بصری نمای ساختمان و سیما و منظر شهری است. در این مقاله با بیان نقش نما در سیما و منظر شهری، به بررسی موردی شهر سمنان پرداخته و مصالح سبز و بوم‌آورد در نماها با توجه به شرایط اقلیمی و ارزش‌های معماری اقلیم گرم و خشک شهر سمنان، بر پایه مرور متون و اسناد و ضوابط مرتبط در این زمینه، بررسی شده است.

کلید واژه: نمای ساختمان، سیما و منظر شهری، شهر سمنان

مقدمه

در گذشته‌های نه‌چندان دور، ساختمان‌ها تنها از جنبه انفرادی، مطابق با اصول زیباشناختی بصری طراحی می‌شدند، بلکه در کمال احترام به بناهای پیرامون، در زمینه طرح جای می‌گرفتند. این در حالی است که امروزه یکی از معضلات بزرگ در بافت شهری، نمای ساختمان‌های مختلف است. الگوهای شهری، در اکثر موارد با ترکیبات رنگی و مصالح نامناسب و ناهمگون ایجاد شده‌اند. این موضوع علاوه بر دید نامناسب در سیمای شهری، تأثیرات منفی نیز بر ساکنان شهرها ایجاد می‌نماید. نماهای شهری از هویت شهرشان حکایت نمی‌کنند. بلکه هر بنا حاوی پیامی است که زاینده‌روح معمار بوده و بدون توجه به هویت، باورها و فرهنگ‌های عمومی شهرشان آن‌ها را طراحی کرده‌اند. ناسازی مرحله پایانی و یکی از مهم‌ترین عملیات بنایی در ساخت‌وساز است که علاوه بر زیبایی بخشیدن به ساختمان و دادن جلوه‌ای مقبول به سیمای شهرها می‌تواند در افزایش دوام و عمر مفید ساختمان مؤثر واقع شود. نمای ساختمان می‌تواند با استفاده از مصالح و پوشش مناسب از آسیب‌های محیطی مانند خوردگی و یخبندان و رطوبت و غیره جلوگیری نماید (۱).

مروری بر مبحث کنترل‌های هندسی، رقومی و تهیه نقشه‌های چون ساخت

چکیده

در این مقاله ضوابط مبحث استقرار هندسی و رقومی ساختمان و کنترل‌های آن در مراحل طراحی، اجرا و نظارت ساختمان تعیین شده و به حداقل‌های الزامی هندسی‌سازی پرداخته شده است. تامین ایمنی، آسایش، بهداشت، بهره‌دهی مناسب و صرفه‌جویی اقتصادی فرد و جامعه از اصلی‌ترین اهداف مقررات ملی ساختمان است که در رابطه با ایمنی، گودبرداری، پی‌سازی، سازه‌نگهبان و استقرار صحیح و کنترل هندسی ساختمان مطرح گردیده است. مبحث پیاده‌سازی و شیب‌بندی از قبیل پیاده‌سازی سایت پلان، چاله آسانسور، موقعیت چاه‌های جنبی و پارکینگ‌ها و همچنین تعیین بر، کفه شیب‌بندی محوطه‌ها و مجاری فاضلاب با هدف تامین آسایش و بهداشت ساختمان طرح شده است.

تهیه نقشه توپوگرافی وضع موجود و تعیین موقعیت ملکه همچنین تعیین مغایرت‌های احتمالی قبل از ساخت بنا و تهیه نقشه‌های تفکیکی ساختمان‌ها و آپارتمان‌ها در راستای جلوگیری از دوباره‌کاری در ساختمان و صرفه‌جویی اقتصادی و زمانی برای دستیابی به اهداف بهره‌دهی مناسب و صرفه اقتصادی فردی و اجتماعی ضابطه‌مند شده است.

واژگان کلیدی: مبحث استقرار هندسی، هندسی‌سازی، صرفه‌جویی اقتصادی، نقشه.

مقدمه

در این مقاله مبحث الزامات هندسی و اندازه‌گیری ساختمان در فرآیند ساخت یک ساختمان و استقرار صحیح هندسه آن طرح شده و مبتنی بر نیازهای اجرایی، تدوین و به بیان شاخص‌ها و دقت‌های ذریبط در این حوزه پیردازد. ضمناً طبیعت هندسی فنی و ساختمان بر ساماندهی منظر شهری نیز تاثیرگذار است، اگرچه منظر شهری باید از طریق طرح‌ها، ضوابط و مقررات طراحی شهری قاعده‌مند و هدایت شود. لذا برخی از شاخص‌ها و دقت‌های طرح شده در این مبحث که با امور شهرسازی مرتبط است، کلی بوده و باید در قالب مبحثی جداگانه استخراج و مورد استفاده قرار گیرد.

محسن قدسی

دانشجوی دکتری GIS

جهت دریافت نسخه کامل مقاله، بارکد رهپرو را با تلفن هوشمند خود لاسکن نمایید

آموزش

سمنان، شهر میادین، ضرورت تغییر
نگرش‌های ترافیکی

رعایت نکات مهم در اجرای
تاسیسات مکانیکی

اینجا قانون حاکم است

تخلفات حادثه آفرین در قاب تصویر

سیستم زمین در ساختمان‌ها

- ایجاد مسیر برای جریان اتصال کوتاه جهت عملکرد لوازم حفاظتی.
- تامین الزامات سازگاری الکترومغناطیسی می‌باشد.
- مطالب آموزشی زیر برگرفته و براساس کتابچه شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان (جلد سوم، گروه تخصصی برق، سال ۱۳۹۵) می‌باشد.
- متداول‌ترین انواع الکترودهای زمین عبارتند از: الکترودهای قائم (ROD)، الکترودهای افقی، الکترودهای صفحه‌ای، الکتروود بتن مسلح در شالوده ساختمان.
- **الکترودهای قائم**
- با روش کوبیده شدن در زمین و یا روش دفنی نصب می‌شوند. شکل ۱، یک نمونه الکتروود مله‌ای و نحوه اتصال

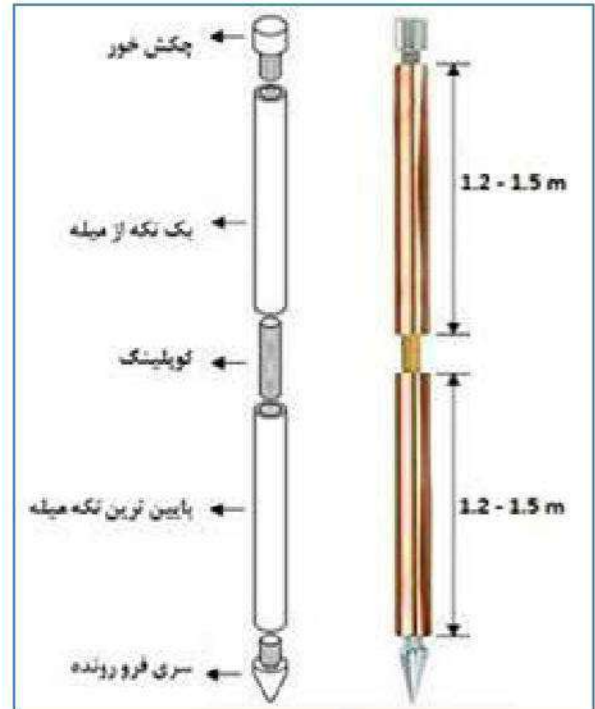

• **وحید قدس**
دکترای برق

ارت (Earth) به معنای زمین می‌باشد که در صنعت برق به آن سیستم اتصال زمین می‌گویند. وظیفه اصلی سیستم زمین این است که هر جریان الکتریکی که وارد این سیستم شد را به طور کامل به زمین منتقل نماید. ایجاد سیستم زمین استاندارد طبق مقررات ملی ساختمان جهت اهداف ذیل می‌باشد:

- تامین ایمنی در برابر برق گرفتگی و آتش سوزی.

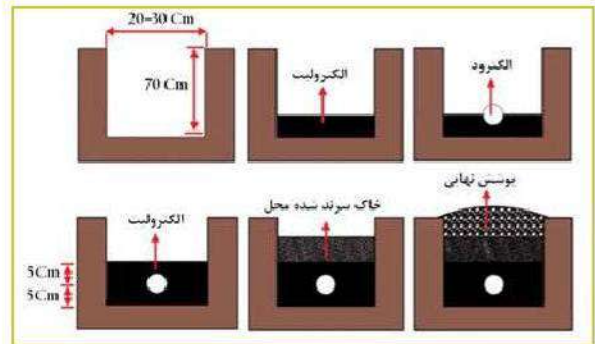
تکه‌های آن (در صورت نیاز به ارتفاع بیشتر) را نشان می‌دهد.

شکل ۱: الکترود میله‌ای چند تکه

الکترودهای افقی

زمانی استفاده می‌شود که فضای آزاد کافی وجود داشته باشد. از موارد کاربرد این الکترود، اتصال زمین‌های سیستم صاعقه‌گیر، نیروگاه‌ها و پست‌های فشار قوی برق و یا ایجاد سیستم زمین در زمین‌های سخت و سنگلاخی می‌باشد (شکل ۲).

شکل ۲: اجرای الکترود افقی

الکترود صفحه‌ای

آخرین اولویت به‌هنگام انتخاب الکترود زمین است. مقاومت الکتریکی الکترود زمین به عوامل متعددی مانند مقاومت ویژه خاک، ابعاد و شکل الکترود بستگی دارد.

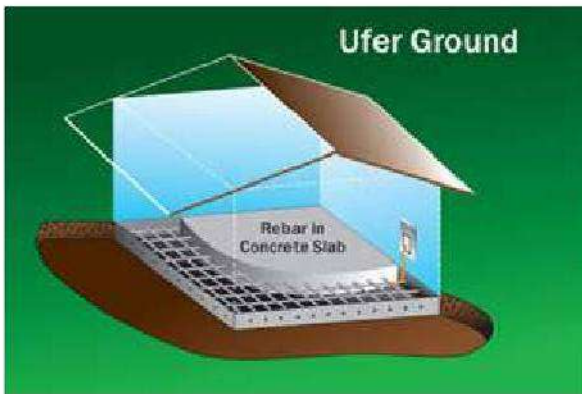
برای حجم معینی از فلز الکترود، هرچه یکی از ابعاد الکترود بزرگتر از دو بعد دیگر باشد و تماس در این بعد با خاک بیشتر باشد، مقاومت الکترود نسبت به جرم کلی زمین کمتر خواهد بود. بنابراین الکترود میله‌ای که به‌صورت قائم نصب شده باشد، نسبت به الکترود صفحه‌ای، ارجحیت دارد. بنابراین الکترود صفحه‌ای غیر اقتصادی‌ترین الکترودها است. به‌همین منظور استفاده از واژه «چاه زمین» دیگر جامعیت لازم را ندارد و باید از عبارت «سیستم اتصال زمین» استفاده شود.

امروزه در اغلب کشورها استفاده از الکترودهای میله‌ای متعدد موازی شده همراه با اتصال به الکترود موجود در بتن مسلح در شالوده ساختمان (روش یوفر)، پرتفدارترین و اقتصادی‌ترین روش اجرای سیستم زمین محسوب می‌شود.

الکترود بتن

مسلح در شالوده ساختمان (شکل ۳) با الزامات زیر قابل استفاده است:

- بین شالوده و بستر زمین اطراف آن (به‌منظور عایق‌کاری رطوبتی) ایزوله نشده باشد و بتن به‌طور مستقیم با خاک در ارتباط باشد.
- به‌تنهایی از این الکترود به‌عنوان سیستم زمین استفاده نشود و مثلاً به‌همراه الکترود قائم میله‌ای استفاده شود.
- سیستم زمین صاعقه‌گیر به‌عنوان هادی نزولی از آن استفاده نکند.
- اگر به‌جای هادی مدفون مسی در بتن از میلگرد استفاده می‌شود، قطر آن حداقل ۱۰ میلی‌متر مربع باشد.

شکل ۳: الکترود مدفون در بتن

با توجه به اقلیم خشک اکثر نقاط ایران، می‌توان نسبت به تعویض خاک اطراف الکترود و جایگزین کردن آن با الکترولیت‌های استاندارد مانند: بنتونیت، مارکونیت، بتن معمولی، بتن هادی و سایر مواد کاهنده اقدام کرد. در گذشته از مخلوط ذغال و نمک نیز به‌عنوان الکترولیت استفاده می‌شد. اما امروزه با توجه به مضرات شناخته شده آن به‌ویژه ایجاد خوردگی، کاربرد آن منسوخ شده است.

ضمناً اجرای دریچه بازدید (شکل ۴) با ابعاد ۳۰*۳۰*۳۰ سانتی‌متر به‌منظور امکان جداسازی و آزمایش مستقل سیستم زمین ضروری است.

شکل ۴: دریچه بازدید سیستم اتصال زمین

سمنان شهر میادین ضرورت تغییر نگرش‌های ترافیکی سمنان

■ میدان و فلکه

جان ریچاردسون، ایران‌شناس در قرن ۱۷ میلادی «میدان» را یک‌بار «پیاله می» و بار دیگر «بخشی از زمینی باز» تعریف نموده است. تا به امروز تعاریف متعددی از این واژه در کتب مختلف یافت شده است. در هر صورت میدان در حمل‌ونقل و شهرسازی عرصه‌ای است گشاده در جایی که اطراف آن خانه‌ها و دکان‌هاست. محلی که نه فقط خانه‌ها و دکان‌ها در جداره آن تجمع کرده‌اند، بلکه خود نیز به‌عنوان عرصه تجمع انسان‌ها، فعالیت‌ها و رفتارها، در یک کلام رویدادهای مختلف عمل می‌نماید. با این تعریف در شهر سمنان می‌توان میدان شریعی (تیرانداز) را به‌عنوان یک میدان با این تعریف انتخاب نمود. فلکه، عبارت است از گشودگی در تقاطع و جزیره‌ای در وسط این گشودگی جزیره میانی دارای پوشش گیاهی، آب‌نما، فواره و بعضاً مجسمه می‌باشد که عملکرد غالب آن‌ها برخلاف میدان، توزیع حرکت خودروهاست، فلکه نخستین بار در سال ۱۹۰۶ میلادی توسط اوژن هنارد فرانسوی طراحی شد، چرا که وی معتقد بود که امکان خسارت و تصادف دو خودرو از کنار بسیار کمتر از تصادف عمود بر هم است. لذا فلکه برای تسهیل

● احسان کاشی

دکترای عمران-راه و ترابری

نگرش به موضوعات ترافیکی و ارابه راه حل‌های مربوط به آن طی چند دهه اخیر دستخوش تحولات اساسی و حتی در برخی موارد تغییر جهت ۱۸۰ درجه‌ای شده است. اما هنوز حتی در محافل حمل و نقل، ترافیکی و مراکز تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی، در بسیاری از موارد تئوری‌های سه دهه قبل مطرح می‌شود. در این یادداشت سعی بر این است نمونه‌هایی از این ضرورت‌ها، مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد تا در آینده گام‌های موثری در راستای تغییر نگرش‌های ترافیکی صورت پذیرد. آنچه مسلم است این امر یک «شروع» است و نه «پایان». هر شروعی نیاز به حمایت، مشاورت، انتقاد و اصلاح دارد.

تردد خودروها در تقاطع‌ها طراحی شد.

اکثر مهندسان شهرساز به درستی و براساس تعاریف قدیمی میدان و فلکه، معتقدند تمامی تقاطع‌های مدور که در شهرها با لفظ میدان نام‌گذاری شده‌اند، می‌بایست به اسم فلکه نام‌گذاری شوند. اما با نگاهی به تعریف فلکه و میدان می‌توان دریافت که امروزه با تغییر سبک زندگی، فعالیت‌های فرهنگی، تعاملات، داد و ستد از داخل میدان به محیط بیرونی انتقال یافته است. به‌عنوان مثال با نگاهی به میدان مشاهیر سمنان می‌توان دریافت که حدود ۷ بانک و موسسه مالی به‌همراه چند مجتمع تجاری و خدماتی اطراف این میدان ساخته شده. در واقع فعالیت و دادوستد وجود دارد ولی در محیط بیرونی دایره این امر صورت می‌پذیرد. پس در تقاطعات محورهای شریانی شهرهای امروزی، نمی‌توان میدانی را با تعاریف سنتی بنا کرد و داخل آن بانک، پاساژ یا فضای فرهنگی و دادوستد احداث نمود، که این امر حتی برخلاف قوانین راهنمایی و رانندگی بوده و باعث ایجاد نقاط مستعد حادثه می‌گردد. از این رو امروزه در کتب مهندسی ترافیک و مقالات خارجی تنها از دو لفظ به شرح زیر استفاده می‌شود:

• **Roundabout** که در واقع ترکیب واژه‌های قدیمی فلکه و میدان بوده و همان فلکه قدیمی به‌لحاظ ترافیکی می‌باشد و همانند تعریف سنتی میدان، دادوستد و فعالیت‌های فرهنگی در بیرون آن صورت می‌پذیرد.

• **Island** جزیره ترافیکی که الزامی بر شکل هندسی منظم آن وجود نداشته، به‌لحاظ ابعادی کوچکتر از میدان بوده و تنها نقش آرام‌سازی و کانالیزه کردن ترافیک را در تقاطعات برعهده دارد.

تصویر ۲: میدان مشاهیر سمنان

جدای از اختلاف نظرهای موجود در محیط‌های آکادمیک بین مهندسان عمران و شهرساز در ارتباط با عبارات فلکه و میدان، در واقع آنچه ما امروز در کشورمان میدان می‌نامیم، همان فلکه بوده که معادل تقریبی واژه انگلیسی Roundabout است. جایی که اتومبیل‌ها به دور آن می‌چرخند و معمولاً دوار و کنترل ترافیک آن بدون چراغ راهنمایی می‌باشد. فضای میانی آن با

مجسمه، فضای سبز، آب‌نما یا ترکیبی از آن‌ها پوشیده شده است. اما هدف از توضیحات فوق، اشاره و تلنگری بر تعداد میدان‌ها در شهر سمنان بود. هر رهگذر یا راننده‌ای با نگاهی گذرا به شبکه معابر شهر به تعدد میادین پی خواهد برد. از طرفی در نقطه مقابل این تعداد از میدان‌ها، تعداد بسیار کم تقاطعات چراغ‌دار مشاهده می‌شود که طی یک دهه اخیر برخی از آنها نیز حذف و تعداد آن‌ها کمتر شده است. نکته جالب این‌جاست که در شهر سمنان تا به امروز بیش از ۴۰ میدان یا جزیره ترافیکی مدور وجود دارد و این درحالی‌ست که تنها سه چهارم راه چراغ‌دار (چهارراه مازندران، بلوار ورزش به نهضت و بلوار مدرس به ورزش) وجود دارد که نسبت تعداد این دو نوع تقاطع برای یک مرکز استان جای تامل دارد. تقاطعاتی نظیر چهار راه صاحب، امیرکبیر، سه راه شهدا (یغما)، فلسطین و غیره از جمله مواردی هستند که طی سال‌های اخیر مسدود شده و از طریق دوربرگردان در بالادست و پایین‌دست کنترل می‌گردند. رویکرد و نگرشی که نیاز اساسی به تغییر دارد این است که بدانیم تقاطع چراغ دار از مصادیق بارز انضباط اجتماعی و رعایت حقوق و قوانین راهنمایی و رانندگی می‌باشد.

بدیهی است به‌لحاظ آرام‌سازی ترافیک و کاهش تاخیر در تقاطع، میدان‌ها کاربرد بهتری دارند اما نباید فراموش کرد میدان تنها برای احجام کم تردد خودروها بازدهی دارد و در احجام ترافیکی سنگین حذف میدان‌ها و تقاطعات چراغ‌دار گزینه بهتری خواهد بود. اصولاً میدان تا زمانی می‌تواند به‌صورت کارا عمل کند که از مقدار ظرفیت خود تجاوز نکند، در غیر این صورت دچار آشفتگی خواهد گردید و ایمنی آن نیز کاهش خواهد یافت. تعیین ظرفیت و بررسی عوامل مؤثر بر آن در تعیین شرایط و موقعیت‌هایی که میدان می‌تواند به‌عنوان کارا ترین شیوه کنترل تقاطع‌های بدون چراغ مطرح باشد، از اهمیت بسیاری برخوردار است. براساس راهنمای ظرفیت راه‌ها HCM۲۰۱۶ تعیین ظرفیت میدان‌ها و عوامل مؤثر بر آن از قبیل نرخ جریان گردش، رفتار رانندگان در پذیرش و رد فاصله زمانی عبور، زمان دنباله‌روی، تردد عابران پیاده و مشخصات هندسی نظیر شعاع جزیره داخلی، شعاع جزیره بیرونی، تعداد خط در دور میدان و در هر یک از ورودی‌ها، از اهمیت بسیار برخوردارند.

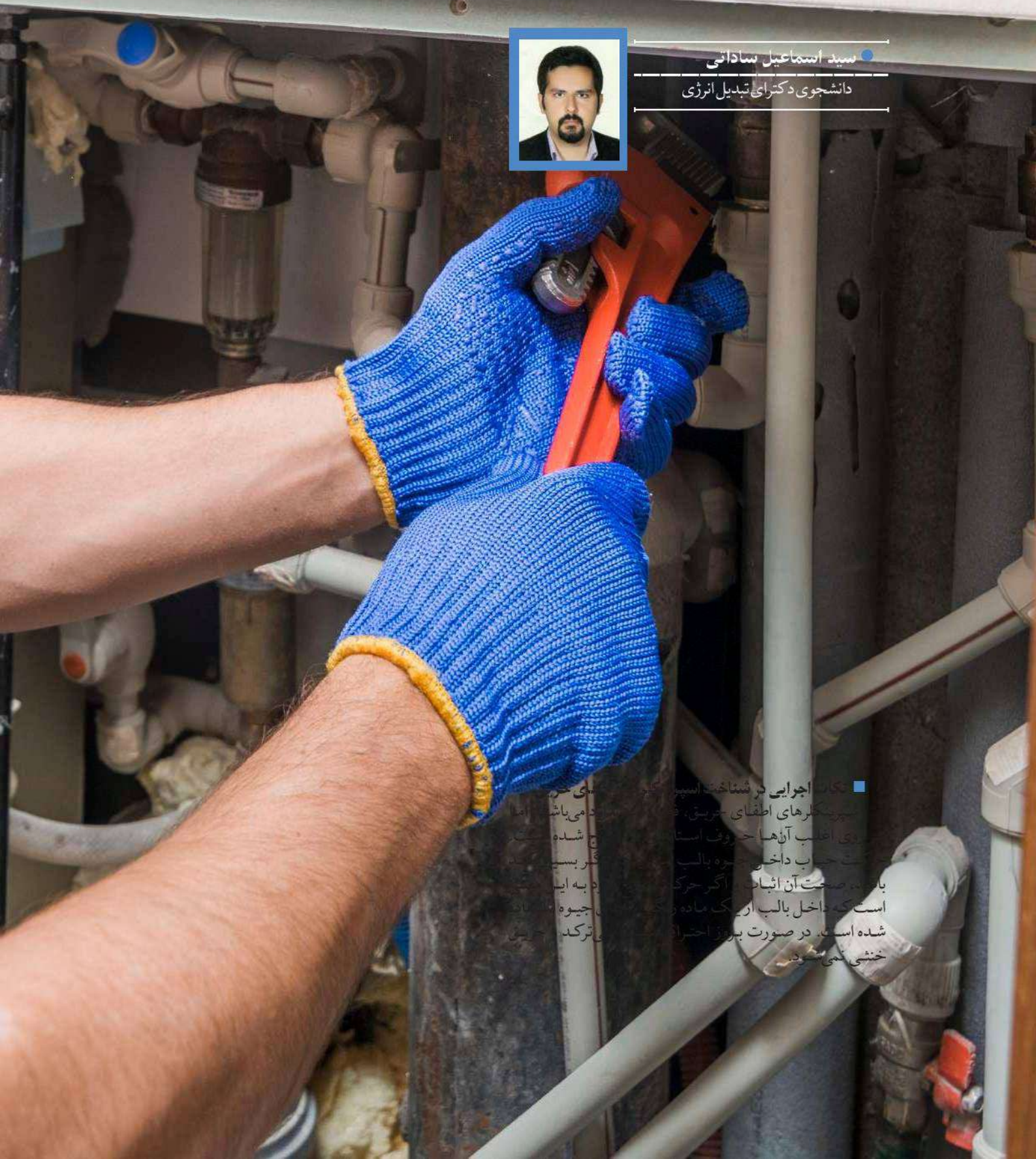
برآورد عملکردی و ظرفیتی میدان‌ها یکی از مباحث مطرح در زمینه مهندسی ترافیک می‌باشد. در آنالیز میدان‌ها، به‌عنوان نوعی از تقاطع بدون چراغ باید نکات مهمی را در نظر گرفت. یکی از این نکات مهم استفاده از روش ارزیابی ظرفیتی مناسب برای برآورد پارامترهای عملکردی میدان است. بنابراین به‌راحتی می‌توان برای پاسخ به چرایی وجود این ۴۰ میدان در سطح شهر و توجیه یا عدم توجیه فنی وجود آنها، مطالعات برداشت حجم و تحلیل ظرفیت و شبیه‌سازی نرم‌افزاری براساس استانداردهای مربوطه را انجام داد و آن دسته از میادینی که دارای ظرفیت اشباع (حتی در ساعات غیر اوج) می‌باشند با سناریوهای دیگری از تقاطعات جایگزین گردند. همچنین با توسعه حمل‌ونقل هوشمند در شهر سمنان، با توجه به تعداد کم تقاطعات چراغ‌دار می‌توان تقاطعات هوشمند مجهز به دوربین و شناساگر را جایگزین طرح سنتی چراغ‌دار فعلی نمود. بدیهی‌ست با اندکی تغییر در نگرش‌های ترافیکی و فاصله گرفتن طراحان و مدیران از عادات ترافیکی سنتی می‌توان به‌سوی شهری پیشرو در زمینه حمل‌ونقل و ترافیک گام برداشت.

رعایت نکات مهم در اجرای تاسیسات مکانیکی

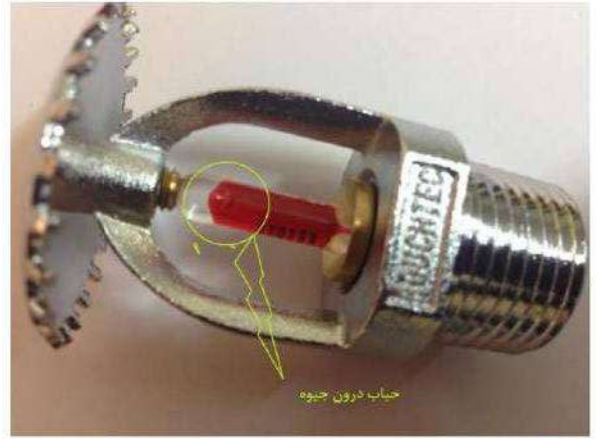
سید اسماعیل ساداتی

دانشجوی دکتری تبدیل انرژی

■ نکات اجرایی در شناخت اسپرینگ
اسپرینگ‌های اطاقای حرارتی، در
بسیاری از سیستم‌ها به کار
می‌روند. این قطعات در صورت
افزایش دما، به دلیل تغییر
در ضریب انبساط، تغییر در
طول پیدا می‌کنند. اگر این
تغییرات در نظر گرفته نشود،
در نتیجه تغییرات طولی
در سیستم‌ها ایجاد می‌شود
و می‌تواند منجر به شکست
در نقاط مختلف شود. در
صورت بروز این اتفاق، باید
در طراحی و اجرا، احتیاط
کافی به خرج داده شود.

تصویر ۱: اسپرنگ‌های اطافای حرزین

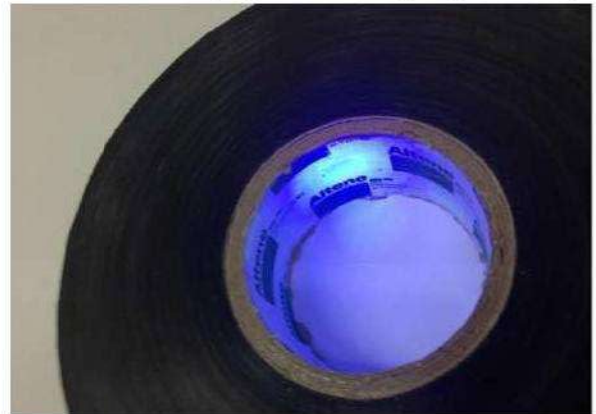
چسب پرایمر

چسب پرایمر تقلبی که در بازار مشاهده می‌شود با برند آلتن به فروش می‌رسد. مواد تشکیل دهنده این چسب تقلبی گازوییل، روغن سوخته و چسب موکت می‌باشد. روش تشخیص به این صورت می‌باشد که با تکان دادن قوطی، جداره داخلی آن سیاه می‌شود، زیرا ویسکوزیته روغن بالاست و باعث سیاه شدن بدنه قوطی می‌شود، ولی چسب اصلی بدنه قوطی به رنگ آلومینیومی و کاملاً شفاف می‌باشد.

نوار آلتن

نوار تقلبی، به علت استفاده از مواد نامرغوب بوی پلاستیک سوخته می‌دهد و چسبندگی خوبی ندارد. نوع اصلی آن بوی عطر صابون می‌دهد و از چسبندگی خوبی برخوردار می‌باشد. روش دیگر تشخیص، تاباندن نور بنفش اسکناس به قسمت داخلی آن و مشخص شدن هولوگرام می‌باشد. رنگ قسمت داخلی و روی هولوگرام‌های نامرئی، زرد می‌باشد که در نوارهای تقلبی این رنگ دیده نمی‌شود.

تصویر ۲: نوار آلتن استاندارد

الکترودها

الکترودهای مصرفی جهت جوشکاری لوله‌ها تا کمتر از سایز ۲ اینچ، با استاندارد ۶۰۱۳ صورت می‌پذیرد و از نوع PERMANENT می‌باشند. بعضی از شرکت‌ها به منظور کاهش هزینه‌های خود مشابه این الکترودهای اصلی را ساخته ولی از نوع PERMANENT نبوده که استفاده آن‌ها در زمان جوشکاری باعث پرتاب گل به اطراف شده و در جوش تخلخل به وجود می‌آورد.

تصویر ۳: علامت پایدار بودن روی بسته الکترودها

روش اتصال دودکش به رایزرها

در زمان اتصال دودکش به رایزرها، مالکان قسمتی از لوله را می‌شکنند و یا مسیری را با مصالح از دیوار به رایزر عمودی ایجاد می‌نمایند. به دلیل عدم امکان دودبندی مصالح و شکستن لوله عمودی، نشأت مونواکسیدکربن از رایزر در طبقات بالایی و یا دیواره‌های مجاور پیش می‌آید. استفاده از زانو استاندارد به همراه فضای اشغال گیر ضروری می‌باشد. باید تمهیداتی اندیشه شود تا لوله اتصال به رایزر با طوقه‌ای که در زانو پیش‌بینی می‌گردد تا انتهای لوله امکان پیش‌روی نداشته و مانع مسدود شدن دودکش نگردد.

تصویر ۴: روش اتصال دودکش به رایزرها

نکته اجرایی قبل از اتمام لوله‌کشی گاز در ساختمان

ابلاغیه رعایت فاصله قانونی بین دودکش‌ها و شیرهای مصرفی دستگاه‌های گازسوز
در بسیاری از پروژه‌های ساختمانی، پیمانکاران گاز قبل از اجرا شدن دودکش در ساختمان اقدام به لوله‌کشی گاز نموده و مهندسان در مرحله اولیه اقدام به صدور تاییدیه می‌نمایند. این امر منجر به عدم رعایت فاصله قانونی بین دودکش‌ها و شیرهای مصرفی دستگاه‌های گازسوز می‌گردد. با توجه به ابلاغیه اداره کل راه و شهرسازی این روش ممنوع و با متخلفان برخورد خواهد شد.

سیستم‌های مقاوم بتن آرمه

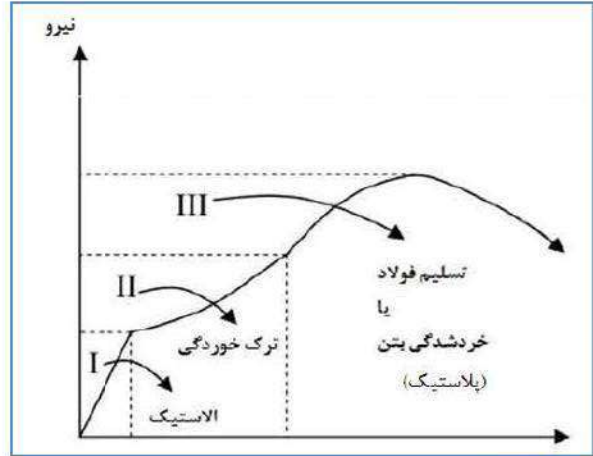

● علی همتی

دکترای مهندسی عمران - سازه

سازه‌های بتن آرمه از بتن و فولاد که دارای رفتار متفاوتی هستند تشکیل می‌شود. فولاد بزرگ مصالح همگن و بتن غیر همگن می‌باشند که از سیمان، آب، سنگ‌دانه و مواد پضاف ساخته می‌شود. رفتار یک تیر بتن آرمه تحت بار ثقلی معمولاً از سه بخش الاستیک ترک نخورده، ترک خورده و پلاستیک که در شکل ۱ نشان داده شده، تشکیل می‌گردد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، رفتار عضو بتن آرمه غیرخطی است که عمده‌ی آن ناشی از ترک خوردگی بتن کششی می‌باشد. در این یادداشت به برخی از مهم‌ترین نکات که در دوره‌ی آموزشی نظام مهندسی ساختمان با همین عنوان ارائه گردید، اشاره می‌شود.

شکل ۱: رفتار یک تیر بتن آرمه تحت بار ثقلی

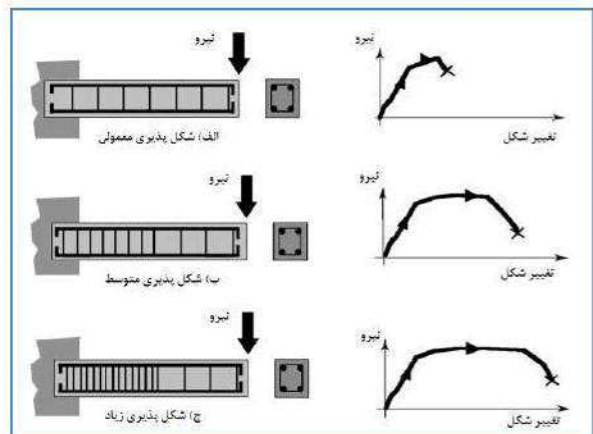
نکات مهم

بتن مورد استفاده در اجزای مقاوم در برابر زلزله برای سازه‌هایی با شکل پذیری زیاد باید از رده C۲۵ و بالاتر و برای سازه‌های با شکل پذیری متوسط از رده C۲۰ و بالاتر باشد.

حد شکل پذیری کم برای سازه‌هایی مناسب است که در آن‌ها انتظار به وجود آمدن تغییر شکل زیاد نمی‌رود و در مناطق با خطر زلزله نسبی کم و متوسط قابل کاربرد است. حد شکل پذیری متوسط برای سازه‌هایی الزامی است که در آن‌ها بازتاب سازه در برابر نیروی زلزله وارد ناحیه غیرخطی شده و مقاطع سازه باید از ایمنی کافی در برابر گسیختگی ترد برخوردار باشند. حد شکل پذیری زیاد برای سازه‌هایی الزامی است که اعضای آن‌ها در مقاطع خاص باید از قابلیت جذب و استهلاك انرژی زیاد برخوردار و در صورت ایجاد مکانیزم پایداری و انسجام کلی سازه محفوظ بمانند.

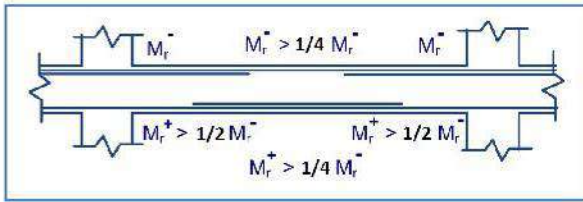
سازه‌هایی که در آن‌ها حدود شکل پذیری بیشتر تامین می‌شود را می‌توان برای بارهای جانبی زلزله‌ی کمتر طراحی نمود. در سازه‌های بتن آرمه، عمده‌ی ضوابط مربوط به تامین شکل پذیری فولادهای عرضی (خاموت‌ها و تنگ‌ها) است که به صورت شماتیک در شکل ۲ نشان داده شده است.

شکل ۲: سطوح شکل پذیری در یک تیر بتن آرمه

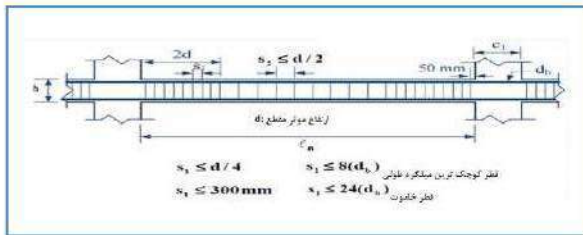

در تکیه‌گاه‌های عضو خمشی و در هر مقطعی که امکان تشکیل مفصل پلاستیک وجود داشته باشد، مقاومت خمشی مثبت نباید از نصف مقاومت خمشی منفی کمتر باشد.

همچنین مقاومت خمشی مثبت یا منفی در هر مقطعی از طول عضو، نباید از یک چهارم حداکثر مقاومت خمشی هر یک از دو انتهای عضو کمتر باشد (شکل ۳).

در تیرهای با شکل پذیری متوسط، خاموت گذاری باید دارای شرایط ارایه شده در شکل ۴ باشد.

در سازه‌های با شکل پذیری زیاد، استفاده از وصله‌های پوششی در میلگردهای طولی خمشی فقط در شرایطی مجاز است که در تمام طول وصله، آرماتور عرضی از نوع تنگ یا دورپیچ موجود باشد. فواصل سفرفه‌های آرماتور عرضی در برگیرنده وصله از یکدیگر، نباید بیشتر از یک چهارم ارتفاع موثر مقطع و ۱۰۰ میلی متر اختیار شود.

در سازه‌های با شکل پذیری زیاد، استفاده از وصله پوششی در میلگردهای طولی، فقط در نیمه‌ی میانی طول ستون مجاز است. طول پوشش این وصله‌ها باید برای وصله‌های کششی در نظر گرفته شود.

نتیجه‌گیری

تامین شکل پذیری مناسب سازه‌های بتن آرمه الزامی است تا این سازه‌ها بتوانند در هنگام اعمال نیروی زلزله، وارد ناحیه غیرخطی شده و انرژی زلزله را مستهلک نمایند. بر همین اساس، استاندارد ۲۸۰۰، ضریب رفتار را معرفی و نیروهای طراحی را کاهش می‌دهد. هر چند در طراحی سازه‌های بتن آرمه و با استفاده از سطح شکل پذیری زیاد، می‌توان سازه را برای نیروی زلزله‌ی کمتر طراحی نمود اما باید توجه داشت که در مرحله‌ی طراحی و به ویژه در مرحله‌ی نظارت باید دقت کافی در پیاده نمودن الزامات مبحث نهم مقررات ملی انجام پذیرد.

منابع:

۱. مقررات ملی ساختمان ایران، مبحث نهم، طرح و اجرای ساختمان‌های بتن آرمه، ۱۳۸۸.
۲. راهنمای مقررات ملی ساختمان ایران، مبحث نهم، طرح و اجرای ساختمان‌های بتن آرمه، ۱۳۹۰.
۳. حسین زاده اصل م، طراحی سازه‌های بتنی و فولادی توسط نرم‌افزارهای ETABS-۲۰۱۶ و SAFE ۱۴، ۱۳۹۵.

شکل ۳: ضوابط میلگرد گذاری طولی در تیرهای با شکل پذیری متوسط

شکل ۴: شرایط خاموت گذاری در تیر بتن آرمه با شکل پذیری متوسط

اینجا قانون حاکم است

● به کوشش امیرحسین سالار و آیدا نیک منش

پرونده شماره ۱

شاکی: اداره کل راه و شهرسازی استان سمنان
مشتکی عنه: عضو سازمان و دارنده پروانه اشتغال به کار با مسئولیت بازرس گاز

خلاصه پرونده

پیرو بازدید کمیته نظارت عالی اداره کل راه و شهرسازی استان سمنان از پروژه موصوف نواقص ذیل مشاهده گردیده است:

- عدم رعایت بند ۱۷-۱-۲-۳ بحث ۱۷ مقررات ملی ساختمان در خصوص صدور تایید گاز پس از اتمام مراحل فنی و ایمنی مورد تایید بازرس گاز.
 - عدم رعایت مفاد بند ۱۷-۸-۵-۱ بحث ۱۷ مقررات ملی ساختمان در خصوص ارتفاع صحیح دودکش‌ها.
 - عدم رعایت مفاد بند ۱۷-۸-۵-۲ بحث ۱۷ مقررات ملی ساختمان در خصوص ساپورت لوله‌های گاز.
 - عدم اجرای پوشش و عایق کاری مناسب دودکش‌های فلزی که در مجاورت هوای سرد قرار گرفته‌اند.
- لذا با عنایت به تخلفات صورت گرفته مهندس مربوط براساس ماده ۸۹ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به شورای انتظامی معرفی شده است.

دفاعیات مشتکی عنه

نامبرده اظهار نموده است که با هماهنگی مالک تصمیم گرفته است که تاییدیه را برای نامبرده صادر نموده تا مراحل اداری مربوط را به انجام برساند و در حین انجام مراحل اداری نسبت به اصلاحات مدنظر بازرس نیز اقدام شود تا زمانی که اصلاحات مورد نظر انجام نگرفته، مدارک به اداره گاز شهرستان مربوطه ارسال نگردد.

رای شورا

با عنایت به موارد مندرج در پرونده و نظر به عدم رعایت مفاد مندرج در بند ۱۷-۱-۲-۳ بحث ۱۷ مقررات ملی ساختمان و صدور تاییدیه قبل از رفع نقص، تخلف محرز بوده و به اتفاق آرا و به استناد بند ۱ قسمت الف از ماده ۹۱ آیین‌نامه اجرایی اصلاحی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به مجازات انتظامی درجه سه با سه ماه محرومیت موقت استفاده از پروانه اشتغال به کار و ضبط پروانه به مدت

مذکور محکوم می‌گردد.

■ عبرت‌ها و پایندها و نپایندهای حرفه‌ای و انتظامی در رابطه با شکایت مطروحه

عدم رعایت ضوابط و مقررات شهرسازی، الزامات مقررات ملی ساختمان، آیین کارها و آیین‌نامه‌های لازم‌الرعایه و استانداردهای اجباری در انجام خدمات مهندسی یا انجام هر گونه فعل یا ترک فعل که مخالف یا متناقض با آنها باشد، اعم از آن که مستقیماً یا توسط عوامل تحت مدیریت، کنترل و نظارت شخص صورت پذیرد، مجازات انتظامی درجه یک تا درجه ۵ تعلق می‌گیرد.

■ پرونده شماره ۲

شاکی: سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان سمنان

مشتکی عنه: عضو سازمان و دارنده پروانه
اشتغال به کار با مسئولیت مهندس ناظر برق

■ خلاصه پرونده
مشتکی عنه دارنده پروانه اشتغال به

کار در رشته برق با مسئولیت مهندس ناظر
تاسیسات برقی از طریق سیستم سامانه
جامع انتخاب و با مالک و با مبالغ قرارداد
نظارت منعقد می‌نماید، اما از امضای
پیش‌نویس پروانه ساختمانی مالک
امتناع نموده و علی‌رغم پیگیری مالک به
مکاتبات سازمان در این خصوص پاسخ
نداده و از انجام وظایف قانونی خود سرباز
زده است که از مصادیق بندهای ۱ و ۲
ماده ۹۱ اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی قانون
نظام مهندسی و کنترل ساختمان می‌باشد.

■ دفاعیات مشتکی عنه

نامبرده اظهار نموده است که عدم
پاسخگویی مکاتبات سازمان خلاف واقع
بوده و همچنین عدم امضای پیش‌نویس
پروانه ساختمان به دلیل عدم آرایه مالک
به ایشان بوده است و مالک به همین
بهانه درخواست تغییر ناظر را داده است
و مالک به مفاد بند ۴-۶ قرارداد نظارت

با موضوع فراهم نمودن امکانات و شرایط
لازم برای انجام وظایف مهندسان ناظر
عمل ننموده است.

■ رای شورا

براساس مدارک و محتویات پرونده و
نظر به اینکه مشارالیه علی‌رغم ابلاغیه‌های
سازمان به عنوان مهندس ناظر جهت امضای
پیش‌نویس پروانه ساختمانی اقدام ننموده و
خلف وعده ایشان موجب ضرر به کارفرما
شده است، تخلف محرز می‌باشد. لذا به
اتفاق آرا و براساس بند ۲ قسمت الف ماده
۹۱ آیین‌نامه اجرایی اصلاحی قانون نظام
مهندسی و کنترل ساختمان حکم مجازات
انتظامی درجه ۳ با یک‌سال محرومیت
موقت استفاده از پروانه اشتغال و ضبط
پروانه به مدت محرومیت صادر می‌گردد.

■ عبرت‌ها و پابندها و تپابندهای حرفه‌ای
و انتظامی در رابطه با شکایت مطروحه
تعلل در تنظیم و تسلیم به موقع
گزارش‌هایی که به موجب ضوابط و
مقررات و دستور مراجع ذیصلاح قانونی
موظف به تهیه و تسلیم آنها به مراجع ذیربط
بوده است، مجازات انتظامی از درجه یک
تا درجه ۳ تعلق می‌گیرد.

■ پرونده شماره ۳

شاکی: مالک ساختمان

مشتکی عنه: عضو سازمان و دارنده پروانه اشتغال به کار با مسئولیت مهندس ناظر

■ خلاصه پرونده

مالک اظهار نموده است به دلیل عدم نظارت صحیح در اجرای نمای ساختمان برخی پلاک‌های سنگ نمای ساختمان جدا شده و باعث به وجود آمدن مخاطره برای ساکنان و بهره‌برداران ساختمان شده است.

■ دفاعیات مشتکی عنه

نامبرده اظهار نموده است سه مرتبه در هنگام اجرای نما در محل پروژه حاضر شده است و کلیه سنگ‌های اجرا شده اسکوپ شده‌اند. اما احتمالاً برخی از سنگ‌های باریک و قاب‌های دور پنجره که جنبه تزئینی دارند مورد سهل‌انگاری در اجرای اسکوپ قرار گرفته است. همچنین به مالک توصیه نموده است با اجرای داربست و پیچ و رول‌پلاک سنگ‌ها، از مخاطرات بعدی جلوگیری به عمل آید. یکی از عوامل پیدایش این موضوع عدم وجود مجری ذیصلاح در ساختمان است.

■ رأی شورا

براساس محتویات پرونده و مدارک موجود و از آنجایی که طبق بازدید و گزارش کمیته نظارت سازمان سنگ نما فاقد اتکا لازم در پشت (اسکوپ) بوده و از آنجا که کنترل این مورد از وظایف مهندس ناظر معماری می‌باشد، تخلف، محرز بوده، لذا به اتفاق آرا و استناد به بند ۱ قسمت الف از ماده ۹۱ آیین‌نامه اجرایی اصلاحی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، حکم مجازات انتظامی درجه ۲ با ۳ ماه محرومیت موقت پروانه اشتغال و ضبط پروانه به مدت محرومیت صادر می‌گردد.

■ عبرت‌ها و بایدها و نبایدهای حرفه‌ای و انتظامی در رابطه با شکایت مطروحه

ناظران ساختمان مکلف به عملیات ساختمانی را که توسط مجری و تحت نظارت آنها احداث می‌شود در حیطه صلاحیت مندرج در پروانه خود از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه، نقشه‌ها، محاسبات و مشخصات فنی منضم به آن و مقررات ملی ساختمان براساس شرح خدمات مصوب مهندسان رشته ساختمان نظارت کرده و در پایان کار مطابقت عملیات اجرایی ساختمان را با مدارک فوق، گواهی نمایند.

■ پرونده شماره ۴

شاکی: تعدادی از مهندسان دارای پروانه اشتغال به کار
مشکلی عنه: عضو سازمان و دارنده پروانه اشتغال به کار با

صلاحیت شهرسازی

■ خلاصه پرونده

مشکلی عنه براساس پروانه اشتغال به کار صادره توسط وزارت راه و شهرسازی دارای صلاحیت نظارت شهرسازی بوده و مجاز به فعالیت در بخش طراحی نمی‌باشد. اما نامبرده خدماتی در قالب طرح‌های تفکیکی، انطباق و گزارش‌های شهرسازی انجام داده است که نیازمند اخذ صلاحیت طراحی می‌باشد. با توجه به بندهای ۷-۳ و ۸-۳ مبحث دوم مقررات ملی ساختمان که اشتغال به امور فنی خارج از حدود صلاحیت مندرج در پروانه اشتغال شخص حقیقی و همچنین ارایه خدمات مهندسی خارج از حدود وظایف و مسئولیت‌های مندرج در ضوابط و مقررات و شیوه‌نامه‌های مربوط، نامبرده مرتکب تخلف شده، لذا به شورای انتظامی سازمان معرفی شده است.

■ دفاعیات مشکلی عنه

نامبرده اظهار نموده است که براساس مندرجات مبحث، مرزی برای تمیز خدمات صلاحیت نظارت و طراحی شهرسازی بیان نشده است و قانونی وجود ندارد که مهندس ناظر شهرسازی نقشه تفکیک را مهر و امضا نکند و نحوه علی‌مشابه طرح تفکیک آپارتمان نقشه‌برداری است. همچنین به دلیل آنکه در رشته شهرسازی سامانه ارجاع وجود ندارد هیچ کاری از ناحیه نظام مهندسی به ایشان ارجاع نشده است و کارها را راسا تقبل نموده‌اند.

■ رای شورا

براساس موارد مندرج در پرونده با توجه به مکاتبه اداره کل راه و شهرسازی استان سمنان در خصوص اعلام صلاحیت مشکلی عنه «صرفاً در حوزه نظارت»، تخلف محرز بوده، لذا به اتفاق آرا و با استناد به بند ۱ قسمت الف ماده ۹۱ آیین‌نامه اجرایی اصلاحی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، حکم مجازات انتظامی درجه ۳ با ۳ ماه محرومیت موقت استفاده از پروانه اشتغال به کار و ضبط پروانه به مدت محرومیت صادر می‌گردد.

■ عبرت‌ها و بایدها و نبایدهای حرفه‌ای و انتظامی در رابطه با شکایت مطروحه

به استناد ماده ۳۲ قانون، اشتغال به امور فنی خارج از حدود صلاحیت مندرج در پروانه اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی و مجوز دفاتر مهندسی ساختمان و تاسیس هرگونه موسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه برای انجام خدمات فنی مهندسی بدون داشتن مجوز از وزارت مسکن و شهرسازی، تخلف از قانون محسوب و مشمول پیگرد قانونی است.

در صورتی که اشخاص حقیقی یا حقوقی ارایه‌دهنده خدمات مهندسی ساختمان موضوع این مجموعه شیوه‌نامه از حدود وظایف و مسئولیت‌های مندرج در آن و شرح خدمات مهندسان رشته‌های ساختمان مصوب و سایر ضوابط و مقررات و شیوه‌نامه‌های لازم الاجرا عدول نمایند و یا مرتکب خلاف شوند و یا به ابلاغیه قانونی توجه نمایند، به استناد مواد ۸۵ و ۹۱ و بند «ج» ماده ۲۳ آیین‌نامه اجرایی، به تخلفات حرفه‌ای، انضباطی و انتظامی آنان رسیدگی و رفتار خواهد شد.

تخلفات حادثه آفرین در قاب تصویر

● کمیته نظارت سازمان نظام مهندسی ساختمان استان
سمنان

تخریب و عدم اتصال تیرچه به تیر اصلی جهت عبور کانال‌های تاسیساتی

عدم ایمنی مناسب جهت کار در ارتفاع، عدم رعایت ارتفاع مناسب جان پناه بام

عدم رعایت فاصله مناسب لوله‌های برق از لوله‌های آب و فاضلاب، نصب غیر اصولی فلاش تانک، اجرا و مهار نامناسب دیوارهای پیرامونی

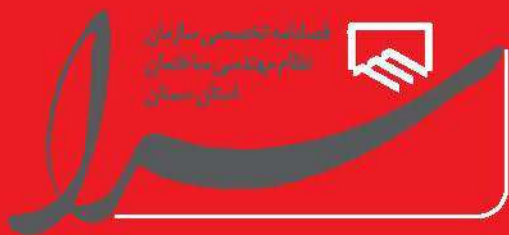

عدم رعایت کاور میلگرد در محل اتصال ستون به تیر

دوره و سمینارهای برگزار شده در شش ماهه نخست سال ۹۸

ردیف	عنوان دوره	جهت تمدید/ارتقا	مدرس	تاریخ برگزاری	تعداد شرکت کنندگان
۱	مبانی سلامت، ایمنی و محیط زیست HSE	تمدید پروانه	دکتر حمید بیرفی	۹ اردیبهشت	۵۹ نفر
۲	مبانی سلامت، ایمنی و محیط زیست HSE	تمدید پروانه	دکتر حمید بیرفی	۱۲ اردیبهشت	۵۹ نفر
۳	بکارگیری استانداردهای، مقررات ملی، راهنماهای طراحی در معماری	سه به دو معماری	دکتر حامد شیخ طاهری	۲ و ۳ خرداد	۱۶ نفر
۴	مبانی سلامت، ایمنی و محیط زیست HSE	کارآموزی اجرا	دکتر حمید بیرفی	۸ خرداد	۲۸ نفر
۵	مبانی سلامت، ایمنی و محیط زیست HSE	کارآموزی اجرا	دکتر حمید بیرفی	۹ خرداد	۱۴ نفر
۶	آشنایی با مباحث مالیاتی	تمدید پروانه	آقای محمد کاظم دری	۱۱ خرداد	۲۱۷ نفر
۷	آشنایی با مباحث مالیاتی	تمدید پروانه	آقای محمد کاظم دری	۱۲ خرداد	۱۳۸ نفر
۸	روش های اجرا و اتصالات در سازه های فولادی	دو به یک عمران و نظارت	مهندس سیف ا... همتی	۲۲ و ۲۳ خرداد	۳۳ نفر
۹	مبانی گودبرداری، ژئوتکنیک و سازه های نگهدارنده	سه به دو عمران نظارت	دکتر محمود نیکخواه	۲۲ و ۲۳ خرداد	۳۱ نفر
۱۰	نکات اجرایی در تخریب بناهای فرسوده و نکات اجرایی پی های سطحی	کارآموزی اجرا	دکتر محمود نیکخواه	۴ و ۵ تیر	۱۷ نفر
۱۱	مبانی سلامت، ایمنی و محیط زیست HSE	تمدید پروانه	دکتر حمید بیرفی	۶ تیر	۴۹ نفر
۱۲	معماری زمینه گرای در بافت ها	دو به یک معماری	دکتر حامد شیخ طاهری	۱۲ و ۱۳ تیر	۱۱ نفر
۱۳	مبانی سلامت، ایمنی و محیط زیست HSE	تمدید پروانه	دکتر حمید بیرفی	۱۶ تیر	۲۷ نفر
۱۴	سمینار اتاق های تمیز	تمدید پروانه	شرکت تهویه آذر نسیم	۱۸ تیر	۱۶۲ نفر
۱۵	سمینار نما و جداره شهری	تمدید پروانه	دکتر سعید مقیمی	۱۹ تیر	۱۰۰ نفر
۱۶	نکات اجرایی در تخریب بناهای فرسوده و نکات اجرایی پی های سطحی	کارآموزی اجرا	دکتر محمود نیکخواه	۱۸ و ۱۹ تیر	۲۵ نفر
۱۷	تاسیسات بهداشتی	سه به دو مکانیک	مهندس احمد مددی	۱۹ و ۲۰ تیر	۱۰ نفر
۱۸	نکات اجرایی تاسیسات مکانیکی ساختمان	کارآموزی اجرا	مهندس سید اسماعیل ساداتی	۲۰ تیر	۱۵ نفر
۱۹	مبانی گودبرداری، ژئوتکنیک و سازه های نگهدارنده	سه به دو عمران نظارت	دکتر محمود نیکخواه	۲۶ و ۲۷ تیر	۳۶ نفر
۲۰	نکات اجرایی تاسیسات برقی ساختمان	کارآموزی اجرا	دکتر وحید قدس	۲۷ تیر	۱۲ نفر
۲۱	بکارگیری استانداردها، مقررات ملی، راهنماهای طراحی در معماری	سه به دو معماری	دکتر حامد شیخ طاهری	۲۷ و ۲۸ تیر	۱۱ نفر
۲۲	نکات اجرایی تاسیسات برقی ساختمان	کارآموزی اجرا	دکتر وحید قدس	۳ مرداد	۱۵ نفر
۲۳	سیستم های مقاوم بتن آرمه	دو به یک محاسبات	دکتر علی همتی	۸ الی ۱۰ مرداد	۱۴ نفر
۲۴	آشنایی با شرح وظایف پیمانکار و مسایل اولیه کارگاهی و نکات اجرایی	کارآموزی اجرا	دکتر حمید بیرفی	۹ و ۱۰ مرداد	۱۵ نفر
۲۵	اصول و مبانی طراحی بناهای بلند مرتبه	دو به یک معماری	دکتر مهران مطلق	۹ و ۱۰ مرداد	۱۱ نفر
۲۶	دوره آموزشی گاز با فشار بیش از یک چهارم پوند بر اینچ مربع (فشار قوی)	صلاحیت گاز دو پوندی	دکتر رامین قاسمی اصل	۸ الی ۱۰ و ۱۲ الی ۱۳ مرداد	۱۸ نفر
۲۷	نکات اجرایی سازه های فولادی و نکات اجرایی سازه های بتن مسلح	کارآموزی اجرا	دکتر محمد کاظم شریزادار	۹ و ۱۰ مرداد	۱۷ نفر
۲۸	مبانی سلامت، ایمنی و محیط زیست HSE	کارآموزی اجرا	دکتر حمید بیرفی	۷ شهریور	۳۹ نفر
۲۹	نکات اجرایی تاسیسات مکانیکی ساختمان	کارآموزی اجرا	مهندس سید اسماعیل ساداتی	۷ شهریور	۱۹ نفر
۳۰	بتن های ویژه و روش های خاص بتن ریزی	دو به یک نظارت عمران	دکتر محمد کاظم شریزادار	۱۴ و ۱۵ شهریور	۲۵ نفر
۳۱	تاسیسات مکانیکی ساختمان های بلند مرتبه و تفاوت آن با ساختمان های معمولی	دو به یک مکانیک	دکتر محمود شکری	۲۶ و ۲۷ شهریور	۲۰ نفر
۳۲	روش های ساخت، فناوری های نوین اجرای ساختمان	سه به دو و دو به یک اجرا	دکتر علی همتی	۲۷ الی ۲۹ شهریور	۳۲ نفر
۳۳	شالوده های عمیق	دو به یک محاسبات	دکتر محمود نیکخواه	۲۷ الی ۲۹ شهریور	۱۵ نفر

گتیه

کارخانه پنجه گرمسار، طلای سفید در دل کویر

پروری علمی - تفریحی همساز با اقلیم

سیستم قالبهای عایق ماندگار (ICF)

کارخانه پنبه گرمسار طلای سفید در دل کویر

● به کوشش حامد ملک علانی

را از داخل دریچه انبارها به درون خود می کشید و طی عملیاتی پنبه را از تخم آن جداسازی می کرد. کارخانه پنبه تا سالهای اخیر به فعالیت خود ادامه می داد.

کارخانه پنبه در دو طبقه و پلانی مستطیل شکل از خشت و گل ساخته شده است. نمای ساختمان بسیار ساده است و فقط در رخیام آن کنگره های آجری در یک ردیف دورتادور ساختمان به غیر از ضلع جنوبی آن وجود دارد. مصالح تشکیل دهنده اصلی در انبارها خشت و گل است که یک ردیف آجر، نمای خارجی ستون های آن را شامل می شود این بنای تاریخی در نگاه اول کاروانسرای درون شهری به نظر می رسد که تغییر کاربری پیدا کرده است اما از همان ابتدا به عنوان انبار پنبه ساخته شده است و الگوی ساخت آن از پلان کاروانسراهای این منطقه نشأت گرفته است.

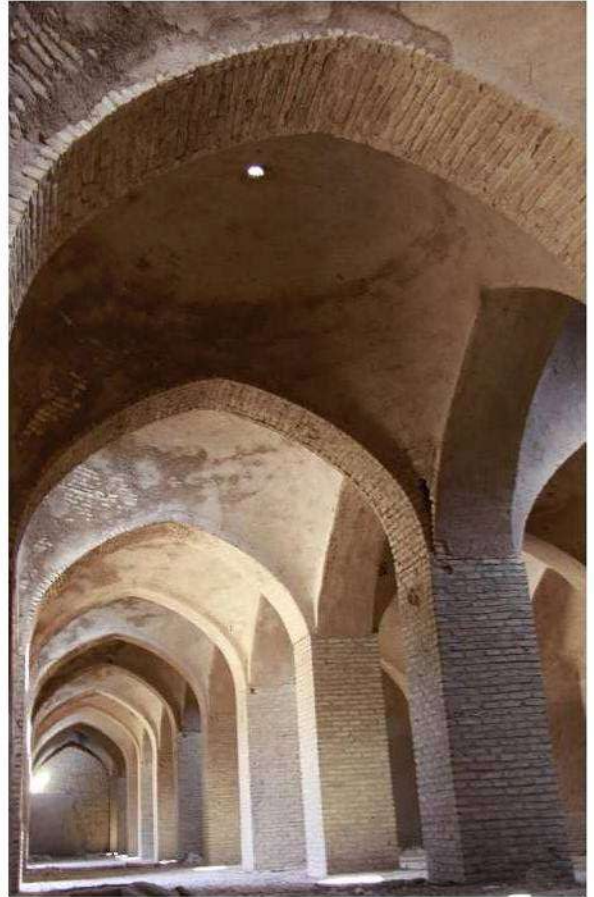
این اثر در تاریخ ۲۵ اسفند ۱۳۸۰ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است. در حال حاضر، از این بنای تاریخی به عنوان مجتمع رستورانی و پذیرایی توسط بخش خصوصی بهره برداری می شود.

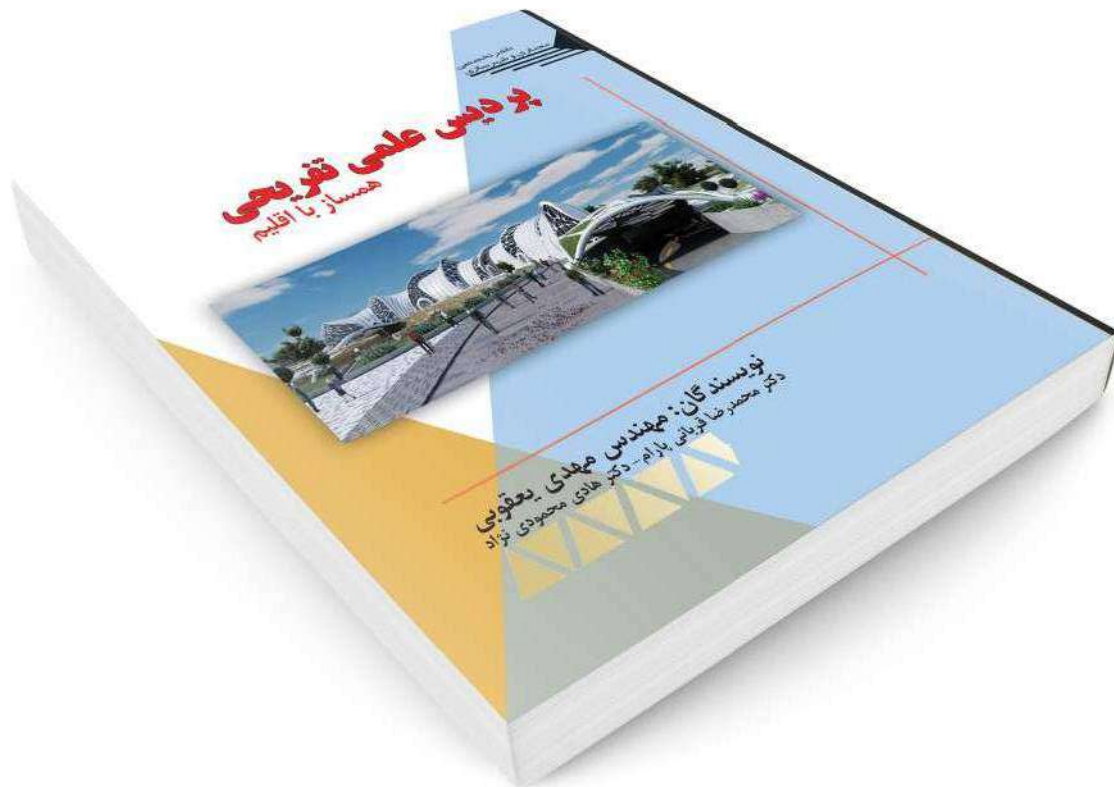
پنبه معروف به طلای سفید یکی از محصولات استراتژیک ایران است که در شهرستان های گرمسار و آرادان از سالیان بسیار دور، به صورت سنتی و صنعتی کشت می شده است.

به همین منظور در دوره پهلوی اول، کارخانه ای در زمینی به مساحت ۳۰ هزار مترمربع در گرمسار برای فرآوری پنبه ساخته شد. ساختمان این کارخانه که یکی از بارزترین نمونه های معماری صنعتی در ایران است در سال ۱۳۰۴ هجری شمسی فعالیت خود را شروع کرده است. این بنا بیش از ۴ هزار مترمربع مساحت دارد و شامل قسمت های مختلفی از جمله بخش کارگناری موتورها، انبار پنبه، بخش تبدیل پنبه، استخر و غیره می باشد.

بخش اعظمی از کارخانه پنبه را انبارهای ذخیره پنبه به خود اختصاص داده بودند و هر روستا انبار مخصوص به خود را داشت. در بالای انبارها دریچه های تعبیه شده بود که برای مکش پنبه ها توسط دستگاه مورد استفاده قرار می گرفت. در همان سال ها دستگاه پنبه پاک کنی برای کارخانه پنبه گرمسار از آلمان خریداری شد. این دستگاه دارای لوله ای مکنده ای بود که پنبه ها

پردیس علمی - تفریحی همساز با اقلیم

● مهدی یعقوبی، محمدرضا قربانی پارام،
هادی محمودی نژاد

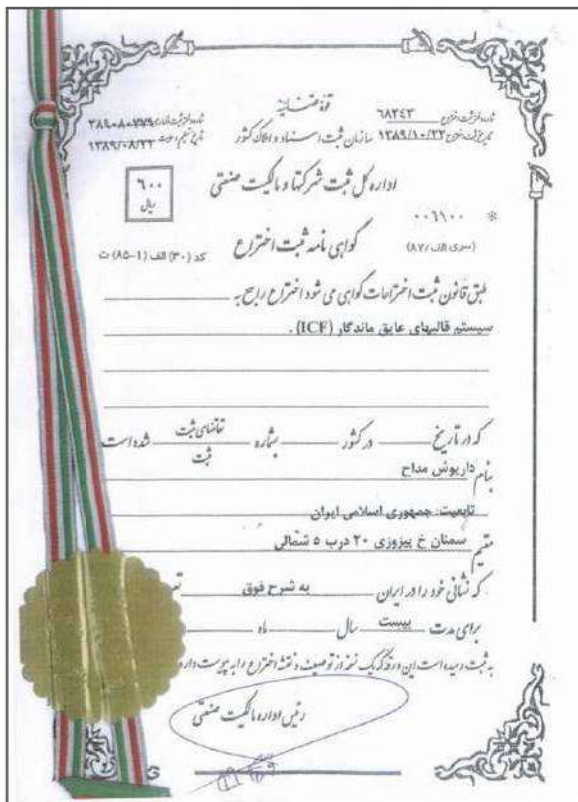
اجتناب‌ناپذیر بوده تا ضمن کاهش هزینه‌ها و رسیدن به اهداف زیست‌محیطی، در راستای آگاه‌سازی جامعه به‌ویژه اهمیت مسئله کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی و استفاده از انرژی‌های پاک، قدم برداشته و در نتیجه با حفظ سرمایه‌های ملی، از آلودگی‌های زیست‌محیطی نیز تا حد امکان جلوگیری نمود. در همین رابطه، سعی شده است در این کتاب به شناسایی نقش و تأثیر عوامل محیط طبیعی به‌ویژه عوامل و عناصر اقلیمی موثر همچون: درجه حرارت، یخبندان، باد، تابش آفتاب و توپوگرافی بر روند طراحی ساختمان در بستر توسعه شهری پرداخته شود.

تأثیر طراحی و معماری بر آموزش از مدت‌ها پیش امری شناخته شده بوده و رفتار دانش‌آموزان و دانشجویان که با مفهوم تربیت و رشد نسل‌های آینده در نظر گرفته می‌شود، همیشه و به ویژه در دوران معاصر برای طراحان موضوعی مورد توجه می‌باشد. بر این اساس و با توجه به جایگاه حفظ محیط طبیعی و صرفه‌جویی در منابع پایان‌پذیر فسیلی، نیاز به بهره‌مندی از انرژی‌های همگام با محیط‌زیست و پاک مانند انرژی خورشیدی و استفاده حداکثری از تهویه طبیعی به‌منظور سرمایش و گرمایش و رعایت الگوها و فنون کاهش مصرف انرژی در بنا امری

سیستم قالب‌های عایق ماندگار (ICF)

● داریوش مداح

کارشناس مهندسی عمران

دیوار جدا و در قسمت دیگری از آن استفاده نمود. این اختراع از بلوک‌های یونولیتی جنس پلی استایرن کندانسوز با دانسیته ۲۸ تا ۳۲ کیلوگرم در مترمکعب با اندازه‌های ۳۰*۳۰*۱۰۰ سانتیمتر تولید و روبه‌روی هم قرارداده شده و به کمک اسپیسر آن‌ها را نگهداشته، سپس ردیف بالایی آرمان‌تورگناری شده و تا تراز مورد نظر، دیوار ادامه می‌یابد. با مهاربندی جانبی، دیوار شاقول و آماده بتن‌ریزی می‌گردد. با توجه به هزینه بالای نمونه‌های متداول، این بلوک‌ها فقط در یک اندازه ارتفاعی (معمولاً ۳۰ سانتیمتر) تولید می‌شود و در مواردی که ارتفاع دیوار مضرب صحیحی از ۳۰ نباشد باعث هدرروی کار می‌شود. در این نمونه به دلیل نوع خاص طراحی خط تولید، می‌توان به هر اندازه‌ای قالب را تولید و در اختیار مشتری قرار داد. اختراع اسپیسر یک تکه، در نمای کار، قابل رویت می‌باشد و اتصال احتمالی توری یا دیگر وسایل کمکی جهت نما کاری و استفاده مجدد را آسان‌تر می‌نماید. حذف کام و زبانه به اشکال هندسی، اتصال دو قالب یونولیتی روی هم را به آسانی فراهم آورده است. بدون محدودیت قرارگیری در جای مشخص و از پیش تعیین شده در یونولیت می‌توان از اسپیسر استفاده نمود. یونولیتی در هر اندازه‌ای بدون شیار و ساده می‌توان استفاده نمود. این اختراع، در اجرای کار مانند نمونه‌های مشابه اما با قابلیت‌های بالاتر می‌باشد. سهولت در اجرا، پایین بودن هدرروی و استفاده مجدد از قالب را در بعضی موارد به دنبال داشته است و به‌عنوان نخستین نمونه طراحی شده دارای شیار افقی و اسپیسر به‌صورت کشویی روی یونولیت قابل جابه‌جایی در دنیا می‌باشد.

با پیدایش سیستم سازه‌های نوین صنعتی در بخش ساختمان به‌ویژه صنعتی سازی، سیستم‌های جدیدی به بازار ایران راه یافت. سیستم قالب عایق ماندگار، در زمان کوتاهی جای خود را در بخش ساختمان پیدا نمود که عمدتاً از کشورهای کانادا، آلمان، آمریکا و ایتالیا وارد می‌شد و با شروع به کار مسکن مهر جایگاه خود را تثبیت نمود.

این سیستم به دلیل استفاده از بتن مسلح یکپارچه دارای مقاومت بالایی در برابر زلزله می‌باشد. همچنین با روش‌های ساختمان‌سازی در ایران مطابقت دارد که موجب پذیرش این سیستم توسط مصرف‌کننده شده است.

فراوانی و قیمت مناسب سیمان در کشور، استفاده از این روش ساختمان‌سازی را آسان و قیمت تمام شده کار را تعدیل کرده است. این سیستم در مقایسه با انواع سیستم‌های موجود در کشور متناسب با قدرت خرید مشتریان می‌باشد.

هدف از بومی سازی و اختراع این نمونه، طراحی و ساخت قالبی بود که در آن هدرروی کار به صفر نزدیک‌تر (مگر خطای نیروی کار)، هزینه تولید و قیمت تمام شده کار پایین‌تر و سرعت اجرا بالاتر باشد. شیارهای افقی در سطح کار برای افزایش قدرت چسبندگی پوشاننده‌ها ایجاد گردید تا بتوان در مواردی که نیاز به عایق بعد از بتن‌ریزی نیست از قالب‌ها در محل دیگری استفاده نمود.

این اختراع، قالبی است که اسپیسر آن به‌صورت کشویی روی قالب یونولیتی قرار گرفته و نیاز به استقرار در محل مشخصی نمی‌باشد. از تکه‌های کوچک قالب در کار استفاده می‌شود تا پس از بتن‌ریزی با شکستن قسمت انتهایی اسپیسر قالب را از

مهرا آبا بوجاری صفت
فرزند مهندس آقای مصطفی بوجاری صفت

معرفی دانش آموزان ممتاز

جهت معرفی فرزندان ممتاز خود در شماره های
آتی فصلنامه سرا با دبیرخانه فصلنامه به شماره
۰۲۳۳۳۳۳۳۸۹۲۰ داخلی ۱۱۲ و یا با آدرس پست
الکترونیک sara.semnaneng@gmail.com تماس
حاصل فرمایید.

آرمیتا قدسی
فرزند آقای دکتر محسن قدس

آتیرینا سهرابی
فرزند آقای مهندس پدram سهرابی

ایلیا مداح
فرزند آقای مهندس داریوش مداح

سروش میری
فرزند آقای مهندس علیرضا میری

نیما نظری
فرزند خانم مهندس منصوره درخشانیان و آقای مهندس حمید نظری

سفا صالحیان بیدختی
فرزند مهندس امید صالحیان بیدختی

فراخوان

با عنایت به تغییرات پیش‌بینی شده در بخش‌های مختلف فصلنامه سرا، از استادان، مهندسان، کارشناسان و هم‌اندیشان ارجمند، دعوت به عمل می‌آورد تا با ارسال مقاله‌ها، پژوهش‌ها و نوشته‌های تخصصی خود در تمامی رشته‌های مرتبط با صنعت ساختمان، ما را در بهبود کیفی این نشریه، یاری‌رسان باشند.

مهلت ارسال مقالات: ۳۰ مهرماه ۹۸

همچنین بر خود لازم می‌دانیم از تلاش‌های کلیه همکارانی که در این شماره همراه ما بودند تشکر و قدردانی نمائیم.

